ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

Приета с Решение №…… на Общински съвет - Правец

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ 3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ 3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ КАРТИ 3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ 4
I. ВЪВЕДЕНИЕ 6
1. Обхват на програмата 6
2. Правно основание за разработване на програмата 7
3. Принципи на програмата 9
4. Цели на програмата 11
II. ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ 13
III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА 14
1. Географско положение, териториално-административни характеристики 14
2. Природо-географски характеристики 15
2.1. Релеф 15
2.2. Климат 16
2.3. Водни ресурси 16
2.4. Почви 16
3. Социално-демографски характеристики 17
3.1. Демографски характеристики 17
3.2. Доходи, заетост и безработица в община Правец 25
4. Икономически характеристики 29
4.1 Основни показатели на нефинансовите предприятия 29
4.2 Секторна икономическа характеристика на община Правец 30
4.3 Състояние на основните икономически сектори 34
5. Състояние на инфраструктурата 37
5.1 Водоснабдяване и канализация 37
5.2 Електроенергийна инфраструктура 40
5.3 Транспортна инфраструктура и комуникации 41
6. Анализ на компонентите на околната среда 43
6.1. Въздух 44
6.2. Води 45
6.3. Земи и почви 46
6.4. Биоразнообразие и защитени зони и територии 46
7. Анализ по фактори на въздействие 48
7.1. Отпадъци 48
7.2. Шум 53
7.3. Радиационен контрол 53
7.4. Ландшафтно устройство и зелена система 53
8. Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда 53
9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда 54
IV. SWOT АНАЛИЗ 56
V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА 60
VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 60

1. Генерална стратегическа цел на програмата 60
2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им 60
VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 62
VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА 66
IX. ПРИЛОЖЕНИЯ 67

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Разпределение на населението в община Правец през 2019 г. 17
Таблица 2. Основни демографски показатели за периода 2014-2019 г. 19
Таблица 3. Разпределение на населението по населени места 24
Таблица 4. Ключови икономически показатели за периода 2015-2018 г. 29
Таблица 5. Отраслова структура на икономиката през 2018 г. 32
Таблица 6. Характеристики на осветителните тела 41
Таблица 7. Гъстота на републиканската пътна мрежа в България и община Правец 42
Таблица 8. Защитени територии и зони в община Правец 47
Таблица 9. Данни за битовите отпадъци в община Правец 49
Таблица 10. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Правец за периода 2015-2019 г. 55
Таблица 11. План за действие на ПООС Правец 2021-2027 г. 62

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересовани страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през м. юни-август 2020 г. по групи 13
Фигура 2. Възрастова структура на населението в община Правец през 2019 г. 21
Фигура 3. Коефициент на демографско заместване за периода 2016-2019 г. 22
Фигура 4. Възрастови характеристики на населението за периода 2016-2019 г. 22
Фигура 5. Коефициент на естествен прираст за периода 2014-2019 г. 23
Фигура 6. Коефициент на механичен прираст за периода 2014-2019 г. 24
Фигура 7. Равнище на безработицата и средна заплата за периода 2014-2018 г. 26
Фигура 8. Равнище на безработица в общините на Софийска област през 2018 г. 26
Фигура 9. Състояние на пазара на труда в Софийска област за периода 2014-2019 г. 27
Фигура 10. Състояние на пазара на труда в страната за периода 2014-2019 г. 28
Фигура 11. Динамика на общинската икономика в периода 2015-2018 г. 30
Фигура 12. Разпределение на произведената продукция по сектори за 2018 г. в хил. лв. 31
Фигура 13. Основни икономически отрасли през 2018 г. (големината на кръга показва броя на заетите лица) 34
Фигура 14. Разпределение на приходите от дейността за сектор „Индустрия“ през 2018 г. 35
Фигура 15. Разпределение на приходите от дейността за сектор „Услуги“ през 2018 г. 36
Фигура 16. Загуби на вода във водопроводната мрежа за периода 2014-2019 г. в % 38
Фигура 17. Рехабилитирана и изградена водопроводна мрежа за периода 2014-2019 г. 39
Фигура 18. Разпределение на финансовия ресурс по приоритети 66

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ КАРТИ

Карта 1. Географско положение на община Правец 14
Карта 2. Релеф на България (надморска височина в м) 15

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
БО	Битови отпадъци
БПК	Биологично потребление на кислород
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМ	Защитена местност
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НЕМ	Национална екологична мрежа
НДЕФ	Национален доверителен еко фонд
НПРБ	Национална програма за развитие: България 2020
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 и 2021-2028 г.
НППОУ	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСОБС	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие

НСОС	Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г.
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НУАБА	Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излязло от употреба моторно превозно средство
ОБ	Общински бюджет
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОСР	Отпадъците от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПВТ	Подземно водно тяло
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПО	Предотвратяването на отпадъците
ПОС	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речни басейни
РДВР	Регионална дирекция на вътрешните работи
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СО	Строителен отпадък
СООРС	Строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
ТБО	Такса „битови отпадъци“ / Твърди битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФЕС	Фондове на Европейския съюз
ФПЧ	Фини прахови частици

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Обхват на програмата

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Правец обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

Околната среда е от изключително важно значение за качеството на живот на дадена територия и населението, което я обитава. Състоянието на околната среда зависи от много фактори, като туризъм, транспорт, земеделие, индустрия, промишленост, енергетика и др.

До средата на миналия век човечеството не си дава сметка за щетите, които нанася на природата от дейността, която упражнява. Едва през 60-те год. на XX-ти век, започват да се поставят основите на понятието „околна среда“ и „устойчиво развитие“, което основно е продиктувано от развитието и усъвършенстването на различни количествени методи, които правят възможно да се оценят ресурсите, с които разполага Земята, темпа, с който ги изразходва човечеството и времето, за което ще се изчерпят.

В тази връзка през 1983 г. Общото събрание на ООН признава, че екологичните проблеми имат глобален характер и по тази причина свиква Световната комисия по околна среда, начело с министър-председателят на Норвегия – Гру Харлем Брунтланд, която комисия през 1987 г. изнася доклада „Нашето общо бъдеще“, с който се въвежда и понятието „устойчиво развитие“, фундаменталната основа, на което е „днешните поколения да живеят и да изразходват по такъв начин ресурсите, че да не нарушават естествения баланс и да не отнемат възможностите на бъдещите поколения да задоволяват собствените си потребности“.

На проведената Конференция по околна среда през 1992 г. в Рио де Жанейро се приема т. нар. Конвенция за биологично разнообразие, в която в чл. 6 е записано следното:

Всяка договаряща страна съобразно собствените си условия и възможности:

а) разработва национални стратегии, планове или програми за опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие или адаптира за целта съществуващи стратегии, планове или програми, които отразяват мерките, постановени от тази конвенция и отнасящи се за всяка договаряща страна;

б) интегрира, доколкото е възможно и подходящо, опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие в съответните секторни или междусекторни планове, програми и политика.

На Конференцията на ООН е приет Дневен ред за XXI век (Agenda 21), който дава на местните власти по-широки правомощия, тъй като те са най-близо до хората и проблемите, и следователно до намиране на решения.

Първата Програма за опазване на околната среда е разработена през 1992/1993 г. и е за страните от Централна и Източна Европа, която след това служи като модел за разработването на Националните екологични програми.

Процесът на присъединяване на страната ни към ЕС наложи да хармонизираме националното си законодателство със законодателството на ЕС. Като страна членка в ЕС, ние разработваме на национално и местно ниво общински планове и стратегии във всяка една област, вкл. и в областта на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Правец 2021-2027 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

Основните задачи, които стоят пред настоящата програма, са да се идентифицират текущите проблеми, свързани с околната среда и бъдещи дейности за намаляване и ограничаване на вредните последици от човешката дейност.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции вследствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения, посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

2. Правно основание за разработване на програмата

Програмата за опазване на околната среда на община Правец е изготвена в съответствие с чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда и Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС органите на местното самоуправление се ръководят и от други указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните стратегически ***документи с международен и национален характер*:**

- Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г) на ЕС;
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.;
- Пътна карта за план за действие, целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата;
- План за действие относно кръговата икономика;
- Национална програма за развитие: България 2030 - визия, цели и приоритети;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и 2021-2028 г. (проект);
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021-2027 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие (1998 г.);
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012-2020 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.;
- Национална стратегия за развитие на водния сектор в дългосрочна 2022-2037 г. перспектива;
- Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.;
- План за интегрирано развитие на община Правец за периода 2021-2027 г .

Други използвани източници на информация са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от РИОСВ – София, ТП ДГС - Ботевград и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация - Правец;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Правец, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

3. Принципи на програмата

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

1. Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

2. Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

3. Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни

данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

4. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

5. Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

6. Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

7. Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

8. Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

9. Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

10. Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

11. Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

12. Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да й бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Всички споменати принципи се отнасят за всички нива – международно, национално, регионално и местно.

4. Цели на програмата

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Правец, като установи причините и предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открои приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми;
- да формулира адекватна екологична политика на Община Правец, в съответствие с наличните ресурси и проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост -

и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

При разработването на Програмата за опазване на околната среда на община Правец са следвани следните стъпки:

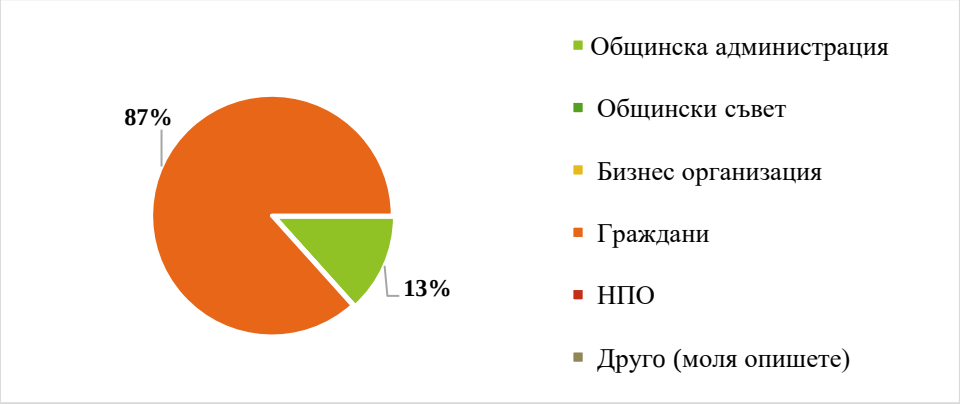
1. Определяне и въвличане на заинтересованите страни;
2. Анализ на средата;
3. Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите;
4. Изработване на визия на общината;
5. Определяне на цели на програмата;
6. Изработване на план за действие;
7. Мониторинг, контрол, оценка и актуализация на програмата.

II. ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС преминава през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред представители на общинска администрация Правец и граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни екологични проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и са набелязани мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено в средата на 2020 г. и бе публично обявено на сайта на Община Правец и разпространено сред наличните контакти на заинтересованите страни. На фигура 1 са представени съотношенията по групи респонденти:

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересовани страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през м. юни-август 2020 г. по групи

Източник: Анкетно проучване

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано основно на мненията на самоопределилите се като граждани респонденти.

Резултатите от проведеното анкетно проучване са представени в *Приложение 1. Резултати от проведено анкетно проучване относно разработване на ПООС на община Правец 2021-2027 г.*

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни, ПООС се **съгласува с представители на общинска администрация - Правец**.

Третата стъпка е **предаване на документа в РИОСВ за съгласуване с компетентния орган**.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Правец ще бъде публикувана на официалния сайт на общината https://pravets.bg/ за **съгласуване със заинтересованите страни**.

Накрая документът се одобрява с Решение на Общински съвет.

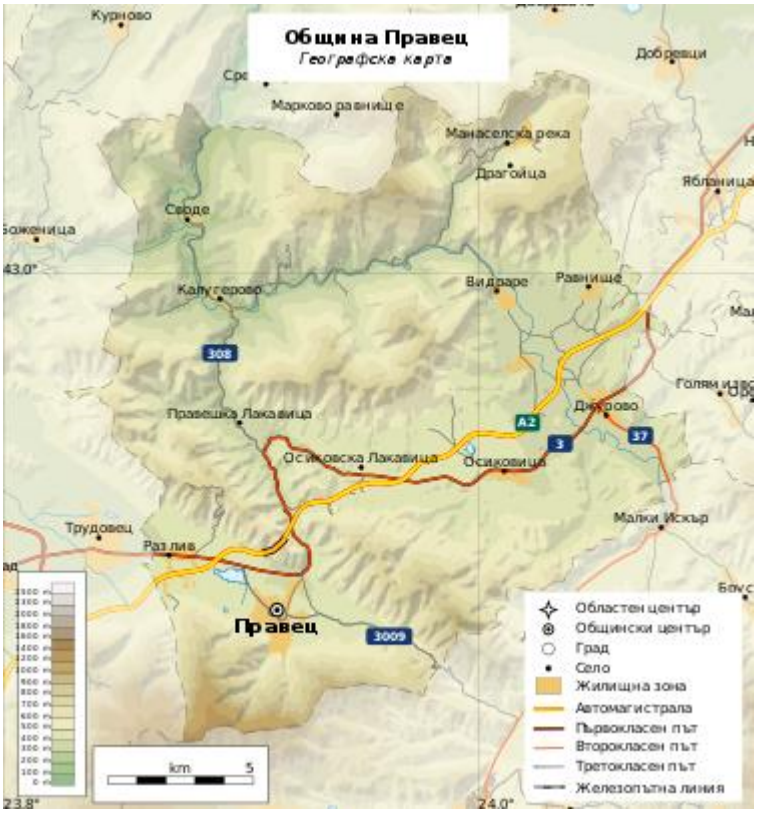
III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Географско положение, териториално-административни характеристики

Общината е разположена в североизточната част на Софийска област. С площта си от 316,715 km^2 заема 9-о място сред 22-те общините на областта, което съставлява 4,47% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на юг – община Етрополе;
- на запад – община Ботевград;
- на север – община Роман, област Враца;
- на североизток – община Ябланица, област Ловеч;
- на изток – община Тетевен, област Ловеч.

Карта 1. Географско положение на община Правец

Източник: БГ Уикипедия (https://bg.wikipedia.org/)

По отношение на транспортната достъпност, основно стратегическо предимство на община Правец е разположението ѝ по автомагистрала „Хемус“. Отсечката на АМ „Хемус“ през общината е с обща дължина от 21 км и е част от пътното направление на трансевропейската транспортна мрежа „София – Велико Търново – Русе – Букурещ“. Община Правец остава в непосредствена близост до агломерационния ареал и е част от сферата на социално-икономическо влияние на София, като отстоянието до столичния град е около 60 км.

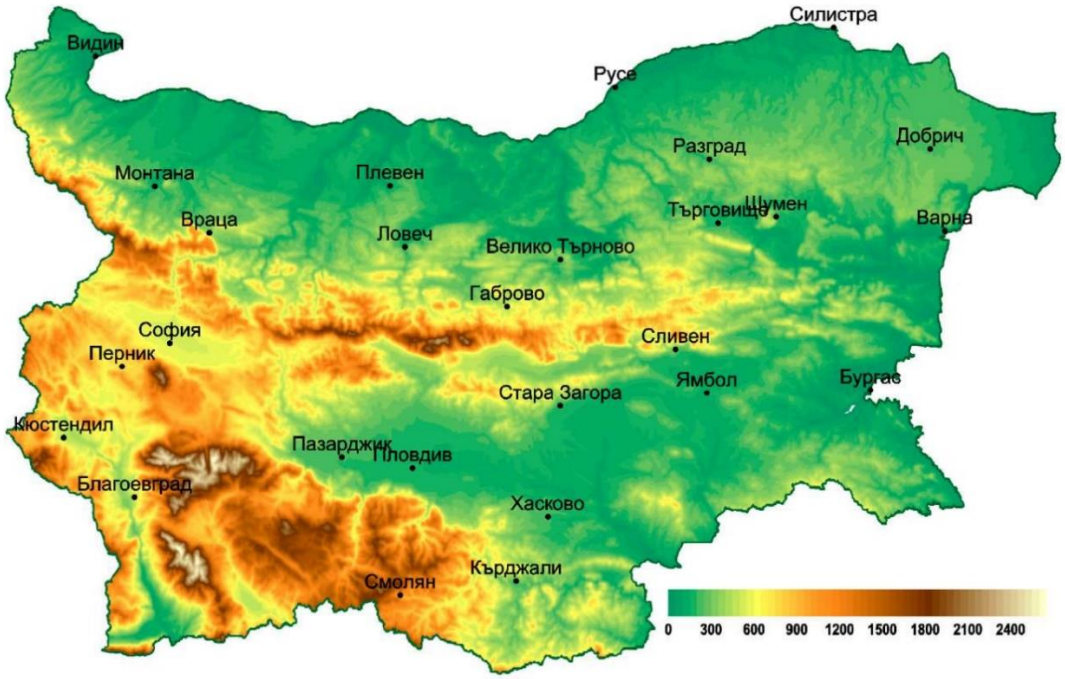
2. Природо-географски характеристики

2.1. Релеф

Разположението на границата между западните и средните дялове на Стара планина и Предбалкана определя релефните особености в общината. Тя се характеризира от планински ридове, които се разгръщат в посока от северозапад на югоизток, както и от речни долини, преминаващи напречно на ридовете. Югозападната част на общината, където е и общинският център, попада в Правешката котловина с надморска височина от 440 м. Северните части са заети от Лакавишкия рид и рида Драгоица, докато южните части опират в северните склонове на рида Било планина, достигащ във върхната си точка 1439 м и разположен северно от Етрополската планина.

Река Малки Искър извира от Етрополската планина и се влива в река Искър като нейния най-дълъг десен приток. Малки Искър оформя живописна речна долина, като в рамките на община Правец навлиза от югоизток, преминава през котловината на село Видраре, сменя посоката си на запад, достига село Калугерово, след което сменя посоката си на север и преминава село Своде. Именно при село Своде в река Малки Искър се влива река Бебреш, която също оформя живописна долина. Комбинацията между котловини, заобиколени от хълмисти ивици и планински ридове с различна височина, както и криволичещите контури на речните долини, характеризират релефа на община Правец и разкриват природните ѝ богатства и потенциали за развитие на отдих и туризъм.

Карта 2. Релеф на България (надморска височина в м)

2.2. Климат

Общината се характеризира от умереноконтиненталния климат, който се проявява със съответни особености в предбалканската и старопланинската част. Обобщено, годишната сума на валежите е над средната за страната при равномерно разпределение на количествата по сезони и при липса на съществени засушавания. Годишната сума на валежите нараства с нарастването на надморската височина. Общината се характеризира от голям брой на дните със слънцегреене и обратно – малък брой на дните с мъгли, което потвърждава подходящите природогеографски условия за отдих. Зимата е студена, като особеност за общината са температурните инверсии през зимните месеци в Правешката котловина, когато се измерват минимумите за сезона. Същевременно лятото се характеризира от по-умерени температури, далеч от максимумите, характерни за страната. Преобладават западните ветрове.

2.3. Водни ресурси

Общината попада в богатите на водни ресурси Западен Предбалкан и Западна Стара планина. Повърхностно течащите води са представени предимно от притоците във водосбора на река Малки Искър, които включват река Бебреш, Витомерица, Манаселска река, Правешка Лакавица, Брусен, Попов дол, Савин дол и др. В общината липсват естествени езера, но са изградени няколко язовира, сред които най-значим като размери и стопанско значение е язовир Правец. По-малки язовири са разположени в местността „Скърнава“ край град Правец и село Осиковица. Богатството на подземните води е обусловено както от растителността и водорегулиращата роля на горите, така и от видовете скали и характерните за региона по-големи количества на валежите.

2.4. Почви

Почвеното многобразие на общината отразява нейното разположение в природогеографската област на Предбалкана и Стара планина. Преобладават сивите горски почви, които са почвената покривка на по-голямата част от земеделските територии в общината. Хумусното им съдържание варира в границите на 1,5% и 2,3%, което определя по-ниската категория на земеделските територии и използването им предимно за зърнени култури като ръж и овес, но и за овощни дървета. В по-високите пояси на Предбалкана и Стара планина се срещат и светлосивите горски, както и кафявите горски почви. По поречията на реките се срещат алувиално-ливадните почви, които са подходящи за отглеждането на зеленчукови и зърнени култури.

Разчлененият релеф и редуването на котловини, поречия и планински ивици предпоставят и развитието на ерозионни процеси, свързани с измиването и отнасянето на хумусния слой на почвите. С оглед на запазването на тяхното плодородие са необходими мерки за ограничаване на ерозията, вкл. залесяване и изграждане на укрепителни съоръжения.

3. Социално-демографски характеристики

3.1. Демографски характеристики

Община Правец включва в състава си 11 населени места, вкл. град Правец с 50% от общото население. Второто по-големина населено място е село Джурово с 1132 жители към края на 2019 г. От останалите села само Осиковица и Разлив са запазили население от над 500 души. Демографският ресурс на общината е разпределен както следва:

Таблица 1. Разпределение на населението в община Правец през 2019 г.

Население над 1000 души	Население между 500 и 1000 души	Население между 100 и 500 души	Население под 100 души
Град Правец – 3573 д. Село Джурово – 1132 д.	Село Разлив – 608 д. Село Осиковица – 568 д.	Село Осиковска Лакавица – 346 д. Село Видраре – 321 д. Село Равнище – 190 д. Село Калугерово – 121 д.	Село Манаселска река – 93 д. Село Своде – 68 д. Село Правешка Лакавица – 50 д.

Източник на информация: НСИ

Териториалното разпределение на населените места следва няколко основни закономерности, които отразяват природогеографските и функционално-пространствените характеристики на общината:

- Град Правец и село Разлив са съсредоточени в Правешката котловина в непосредствена близост и по-този начин формират селищен ареал с население от над 4000 души. Този ареал може да се разглежда и извън границите на общината по оста на път I-3, който обвързва от изток на запад град Правец (3573 д.), село Разлив (608 д.), село Трудовец (2872 д.) и град Ботевград (19 086 д.) от съседната община;
- Селата Осиковска Лакавица, Осиковица, Равнище, Видраре и Джурово, разположени по протежението на АМ „Хемус“ и в котловинните територии южно от Лакавишкия рид с общо население от 2694 души;
- Селата Правешка Лакавица, Калугерово и Своде, разположени по протежението на път III-308, а Калугерово и Своде и в рамките на защитена зона BG0000374 „Бебреш“ с общо население от едва 239 д.;
- Отдалеченото село Манаселска река с под 100 души.

Демографските процеси и промени в община Правец следват трайните национални тенденции за намаляване на населението, крайно влошаваща се възрастова структура, отрицателен естествен и механичен прираст. Статистиката на НСИ за периода 2014-2019 година разкрива, че броят на жителите в община Правец намалява с -4,85% – от 7430 до 7070. Населението само в общинския център намалява с 4,03%, докато общото население за

останалите 10 населени места спада с 5,66%. През 2019 г. в селата живеят 3497 души, като по този начин съотношението между градското и селското население постига пълно равновесие – 50,54% в града срещу 49,46% в селата. През 2019 г. в община Правец живеят 3,12% от общото население за Софийска област от 226 671 души.

От трите основни възрастови групи – подтрудоспособно, трудоспособно и надтрудоспособно (възрастовите граници за разпределение на населението в трите категории се определят съгласно актуалната възраст за пенсиониране през съответната година) спада броят на населението и в трите възрастови групи. При подтрудоспособното население намалението е -4,51%, докато при активното население в трудоспособна възраст е най-големият спад от -6,91% – явен индикатор за все по-влошаващото се съотношение между броя на хората в активна възраст, които са част от икономическата активност, и броя на хората в „зависимите възрасти“. През 2019 г. отношението на „зависимото“ население (сборът на подтрудоспособното и надтрудоспособното население) спрямо трудоспособното население се увеличава до 79,12%. Тази стойност е била 75,24% през 2014 г. В рамките на един 5-годишен период този индикатор се е влошил с над 4%. Това доближава общината до състояние, в което броят на „зависимото“ население, което не работи и не участва във формирането на приходите в икономиката, респективно в гарантирането на осигурителните фондове, ще се изравни с активното население.

За община Правец е характерно, че влошената възрастова структура се дължи на намалялото население в трудоспособна възраст – общината разполага с младо население под 15 години, но и много висок дял на населението над 64 години. Така например, най-многолюдната възрастовата група в общината е на възраст между 65 и 69 години, докато населението в групата над 80 години е повече от населението както в групата от 20 до 24 г., така и в тази от 25 до 29 г., както е видно от приложената по-долу демографска „пирамида“ (разпределението на населението по отделни възрастови групи).

Намаляването на населението и влошаващата се демографска пирамида се дължат едновременно на естествения и механичния прираст – населението в общината намалява и заради по-високата смъртност спрямо раждаемостта, и заради миграциите от общината към по-големите градове в страната и в чужбина. През 2019 година намалението на населението е значително – с общо 75 души, следствие преди всичко на негативния естествен прираст, който достига до -8,16 промила. За сравнение, за същата 2019 г. естественият прираст за цялата софийска област е дори с още по-лоши показатели – -9,25 промила (-2370 души).

Таблица 2. Основни демографски показатели за периода 2014-2019 г.

Показател	Мярка	Община Правец			Софийска област	Община Правец
Демография - година		**2014**	**2019**	**Изменение (%)**	**2019**	**Дял от областта (%)**
Население към 31.12. – общо	брой	7 430	7 070	-4,85	226 671	3,12
Население към 31.12. – мъже	брой	3 759	3 573	-4,95	111 249	3,21
Население към 31.12 – жени	брой	3 671	3 497	-4,74	115 422	3,03
Население към 31.12. - в градовете	брой	3 723	3 573	-4,03	139 560	2,56
Население към 31.12 - в селата	брой	3 707	3 497	-5,66	87 111	4,01
Под трудоспособна възраст	брой	1 396	1 333	-4,51	33 589	3,97
Трудоспособна възраст	брой	4 240	3 947	-6,91	132 072	2,99
Над трудоспособна възраст	брой	1 794	1 790	-0,22	61 010	2,93
Дял на под трудоспособното население от общото население	%	18,79	18,85	-	14,82	-
Коефициент на възрастова зависимост (отношение на населението в „зависимите“ възрасти (под трудоспособно и над трудоспособно население) и трудоспособното население)	%	75,24	79,12	-	71,63	-
Коефициент на демографско заместване (отношение на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64) - наблюдаваните години са 2016 и 2019	%	70,21	77,91	-	63,80	-
Живородени	брой	89	71	-	2 056	3,45
Коефициент на раждаемост	‰	11,91	9,99	-	9,02	-
Коефициент на смъртност	‰	17,54	18,15	-	18,27	-

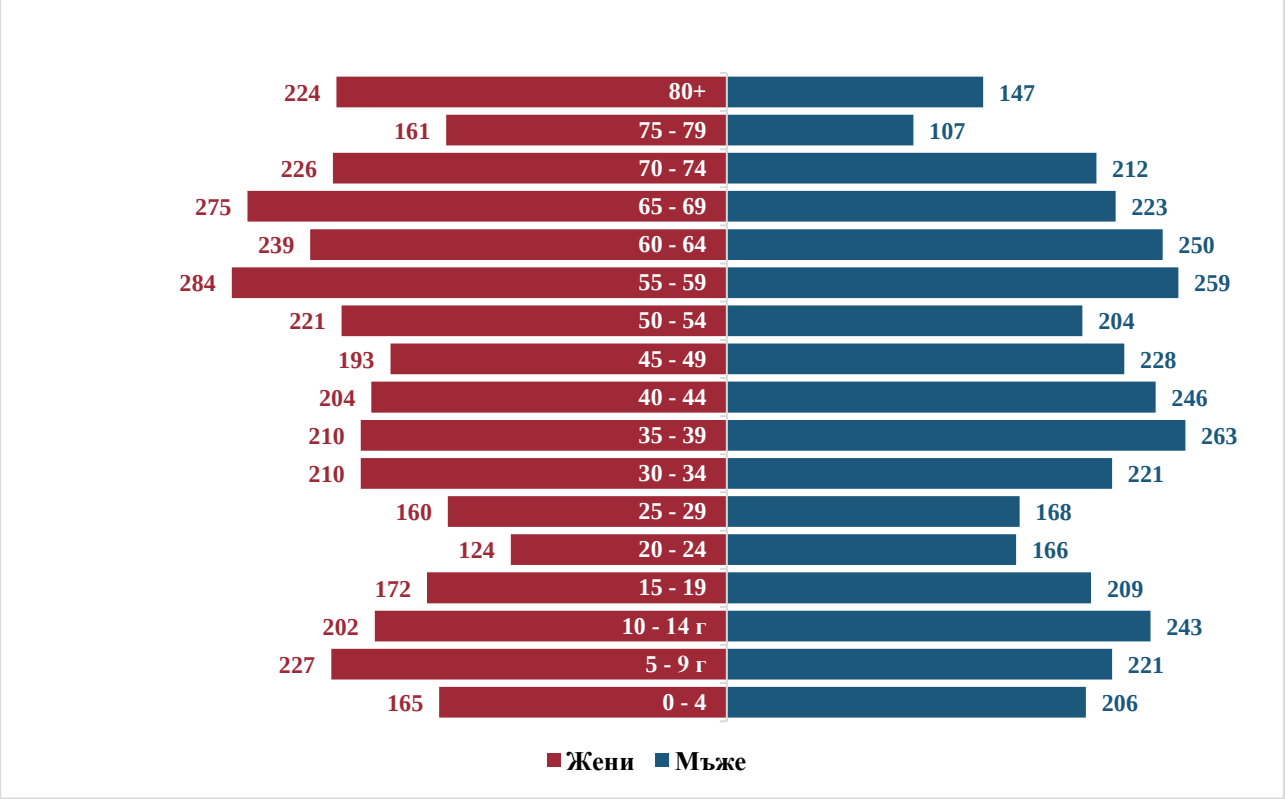
Показател	Мярка	Община Правец			Софийска област	Община Правец
Демография - година		**2014**	**2019**	**Изменение (%)**	**2019**	**Дял от областта (%)**
Естествено движение	брой	-42,00	-58	-	-2107	-
Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението)	‰	-5,62	-8,16	-	-9,25	-
Механично движение	брой	-38	-17	-	-263	-
Коефициент на механичен прираст (на 1 000 души от населението)	‰	-5,09	-2,39	-	-1,15	-

Източник на информация: НСИ

Основен актуален демографски проблем за община Правец е **ограниченият демографски ресурс в трудоспособна възраст**, което е риск за пълноценното социално-икономическо развитие, поддържането на икономическата активност и подсигуряването на социалните и пенсионните системи в общината. За разлика от повечето български общини, чиито демографски „пирамиди“ стават с все по-тясна основа и все по-широк връх, при община Правец основата и върхът са широки и приблизително изравнени с активните възрастови групи. На практика „пирамидата“ в община Правец се изравнява, като изтъняването е най-видно при групите от 15 до 29 г. Това не съответства на благоприятните демографски „пирамиди“, които имат широка основа, значителен ресурс при активните възрастови групи и по-тесен „връх“ при най-възрастните групи, но положителната страна е, че **през следващите години подтрудоспособното население в момента ще стане част от трудоспособното**. С оглед и на факта, че по-високата раждаемост и респективно по-висок брой на младото население в общината е свързано и с големият дял на ромската етническа група, през следващите години ще бъдат необходими **две основни социално-икономически мерки за подобряване на демографската ситуация**:

- Подобряване на социално-икономическите условия, вкл. достъпа до здравните и образователни услуги, както и насърчаването на заетостта, така че да се ограничи трудовата емиграция от общината и допълнителното намаляване на трудоспособното население;
- Активна образователна и икономическа интеграция на младото ромско население под 15 години, така че то да стане пълноценна част от активното трудоспособно население в общината.

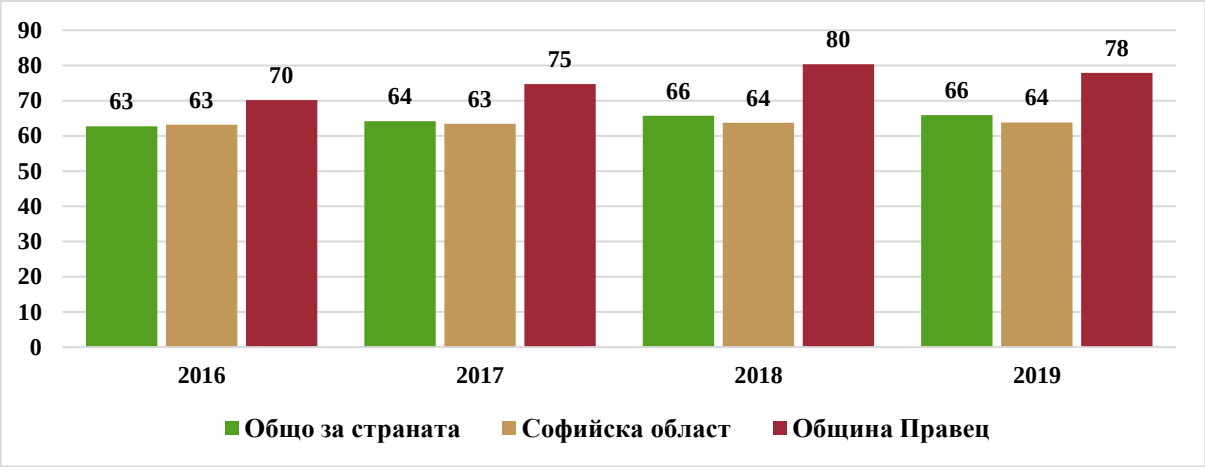
Фигура 2. Възрастова структура на населението в община Правец през 2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Много важен показател е и коефициентът на демографско заместване, който показва съотношението между лицата във възрастовата група от 15 до 19 години и тези от 60 до 64 г.). През 2019 г., 381 души влизат (или предстои да влязат) на пазара на труда и заместват 489 души, които преминават в пенсионна възраст. Така коефициентът на демографско заместване е 77,91% – **на всеки 100 лица, напускащи пазара на труда, съответстват 78 лица, които стават част от трудоспособното население**. Освен това в общината се наблюдава и рязко увеличение по този показател между 2016 и 2019 г. – от 70,21% до 77,91%. Това потвърждава добрите демографски перспективи пред община Правец, но и **ефективното прилагане на последователни политики за социално-икономическа интеграция на ромското население**.

Фигура 3. Коефициент на демографско заместване за периода 2016-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

За сравнение, референтната стойност на този коефициент на други нива и общини е както следва:

- За Софийска област – 63,80%;
- Общо за страната – 66%;
- За община Видин – 64%;
- За община Ловеч – 50%.

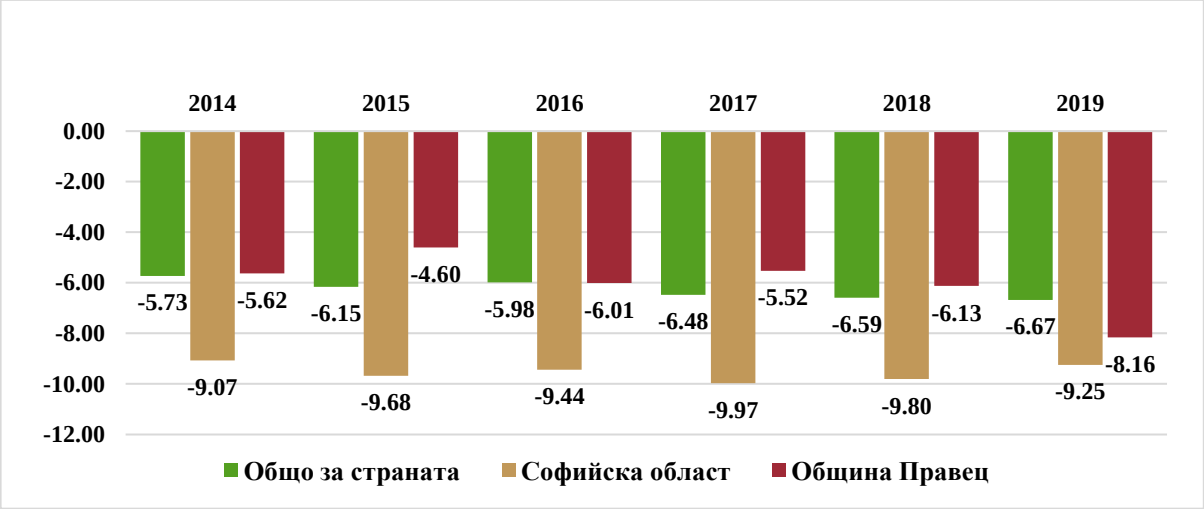
Фигура 4. Възрастови характеристики на населението за периода 2016-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

За периода между 2014 и 2018 г. община Правец регистрира естествен прираст, който е трайно по-благоприятен в сравнение с цялата Софийска област и изравен или по-благоприятен в сравнение със средните стойности за страната. През този период естественият прираст в общината варира от -4,60 до -6,13 промила. Но през 2019 г. естественият прираст се влошава до -8,16 промила при коефициент на раждаемост от 9,99 промила и коефициент на смъртност от над 18 промила – през 2019 г. на 1000 души от населението в общината се раждат по 10 деца, докато умират 18 души. Наблюдава се зародишът на негативна тенденция за последните три години, когато този коефициент се увеличава от -5,52 през -6,13 до -8,16 промила. С оглед на много високия брой на населението в надтрудоспособна възраст следва да се предвидят мерки за подобряване достъпа до здравни и социални услуги за възрастното население, така че да се намали високата смъртност от последните няколко години.

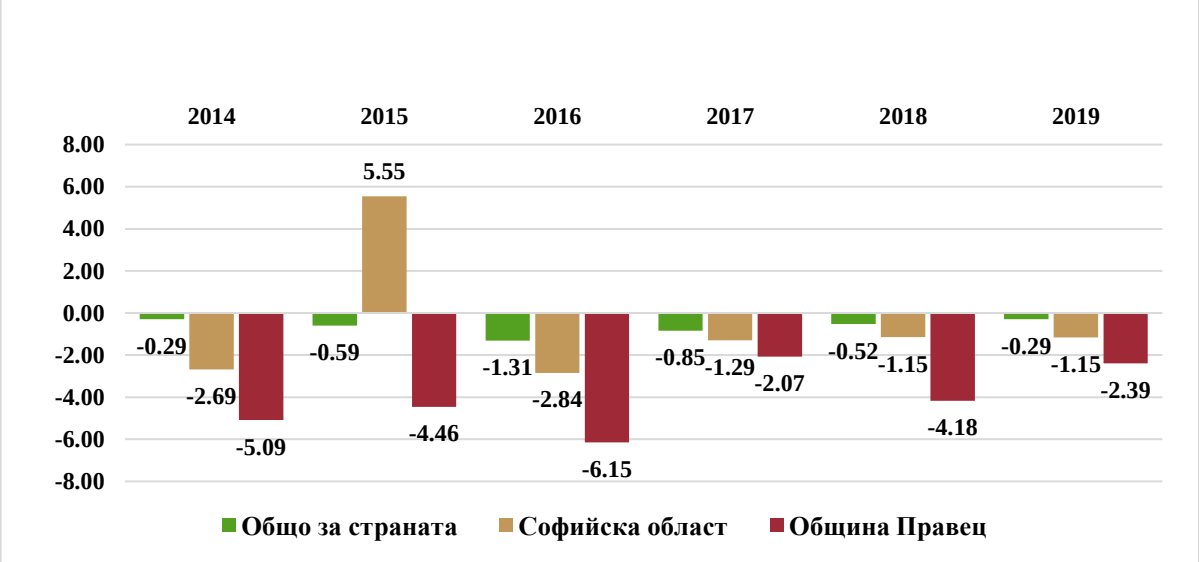
Фигура 5. Коефициент на естествен прираст за периода 2014-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

За разлика от наблюдението на естественото движение на населението, по отношение на механичния прираст община Правец се отличава със значително по-лоши стойности сравнено и със Софийска област, и със страната. Наблюдава се трайна тенденция за обезлюдяване с по-високи темпове от средните за страната. Най-ниската точка на механичния прираст за община Правец е достигната през 2016 г. с -6,15 промила при -1,31 за страната (разлика от 4,84 промила). Положителен знак е, че през последните три години механичният прираст бележи по-добри стойност спрямо предходните три години, като за 2019 г. е само -2,39 промила при -0,29 за страната (разлика от 2,1 промила). Овладяването на емиграциите от общината следва да бъде приоритетна задача, за да се ограничи неблагоприятното намаляване на населението в трудоспособна възраст.

Фигура 6. Коефициент на механичен прираст за периода 2014-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Що се отнася до териториалното разпределение на демографските ресурси в общината, тя се характеризира с баланс между градското и селското население. Това равенство се дължи както на по-малкия размер на общинския център, но и на наличието на едно голямо село с население над 1000 души – Джурово, както и на още две села с над 500 души – Разлив и Осиковица. С относително запазено население са още селата Осиковска Лакавица, Видраре и Равнище, което разкрива основната закономерност в разпределението на населението – по протежението на АМ „Хемус“ и в котловините южно от Лакавишкия рид. С малък брой на населението остават селата в северните части на общината и в обхвата на защитената зона BG0000374 „Бебреш“. Това предполага обособяването на две основни зони в общината – 1. зона със значителен демографски ресурс и възможности за разнородни икономически дейности по протежението на „Хемус“ и 2. зона „Бебреш“ за опазване на природните ресурси и екотуризъм.

Таблица 3. Разпределение на населението по населени места

Населено място	2014 г.			2019 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
гр. Правец	3 723	1 880	1 843	3 573	1 776	1 797
с. Джурово	1 152	602	550	1 132	599	533
с. Разлив	644	326	318	608	317	291
с. Осиковица	516	261	255	568	299	269
с. Осиковска Лакавица	352	163	189	346	156	190
с. Видраре	412	194	218	321	147	174

Населено място	2014 г.			2019 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
с. Равнище	233	118	115	190	104	86
с. Калугерово	149	83	66	121	68	53
с. Манаселска река	120	70	50	93	54	39
с. Своде	89	43	46	68	29	39
с. Правешка Лакавица	40	19	21	50	24	26
Общо	**7 430**	**3 759**	**3 671**	**7 070**	**3 573**	**3 497**

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

3.2. Доходи, заетост и безработица в община Правец

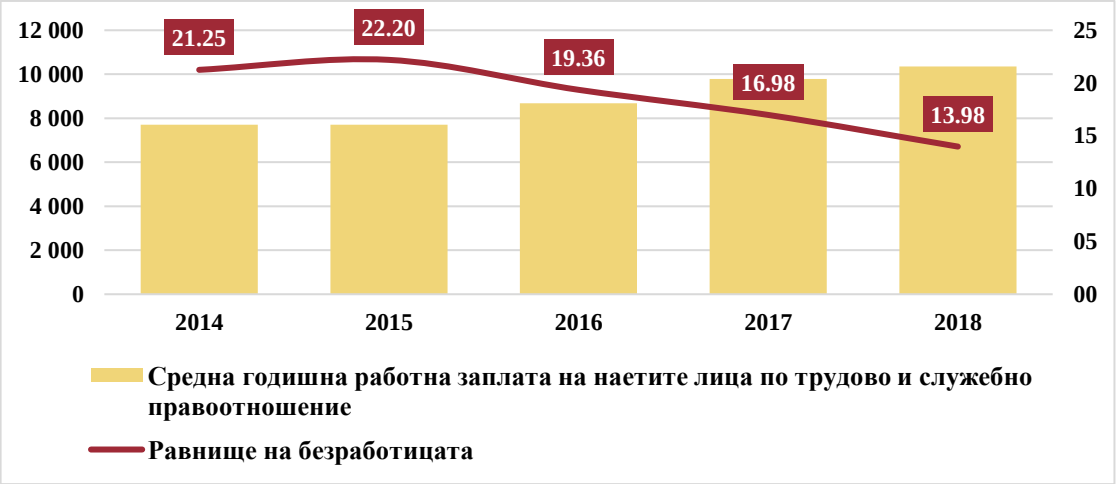
Състоянието и тенденциите на пазара на труда са ключов фактор в социално-икономическото развитие и включват динамиката на заетостта, безработицата и икономическата неактивност. За целите на анализа са използвани следните понятия:

- Заети лица – лица на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания едногодишен период, извършват работа, дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход; не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск поради бременност и раждане, родителски отпуск, стачка или други причини;
- Безработни лица – лицата на възраст 15 - 64 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период; активно търсят работа; предстои да започнат до три месеца след края на наблюдавания едногодишен период; имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период;
- Икономически активни лица – лицата, които са или заети, или безработни и съставляват работната сила;
- Икономически неактивни лица - лицата извън работната сила, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Следващата фигура комбинира две положителни тенденции, които се наблюдават за периода 2014-2018 г. в общината:

- Средната годишна работна заплата се увеличава трайно от 7707 лв. през 2014 г. до 10 359 лв. през 2018 г. – ръст от 34% (по данни на НСИ);
- Равнището на безработицата спада от 21,25% през 2014 г. до 13,98% през 2018 г. (по данни на Агенцията по заетостта).

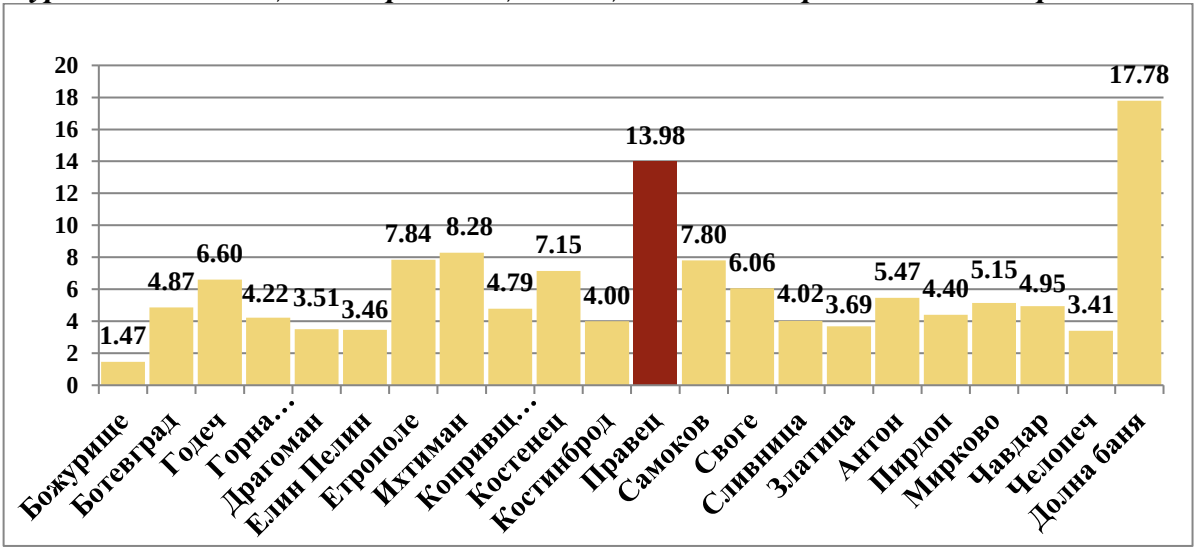
Фигура 7. Равнище на безработицата и средна заплата за периода 2014-2018 г.

Източник на информация: НСИ и Агенция по заетостта
Изчисления: ИУПП

Въпреки отчетливото подобрение, стойността от близо 14% за безработицата показва високият брой на регистрираните безработни в местното Бюро по труда. Следва да се отбележи, че методологията за измерване на безработицата на Агенцията по заетостта обхваща само лицата, които са регистрирани в Бюрото по труда, което подсказва, че реалната безработица може да бъде още по-висока. Същевременно, позиционирането на община Правец сред останалите общини от Софийска област според наличните данни на АЗ за 2018 г. разкрива един от основните проблеми за решаване в общината – много високата безработица. Повечето общини са с равнище на безработица под 10%, а в Божурище тя спада до 1,47%. Една единствена община – Долна баня, регистрира по-висока безработица със 17,78%.

Фигура 8. Равнище на безработица в общините на Софийска област през 2018 г.

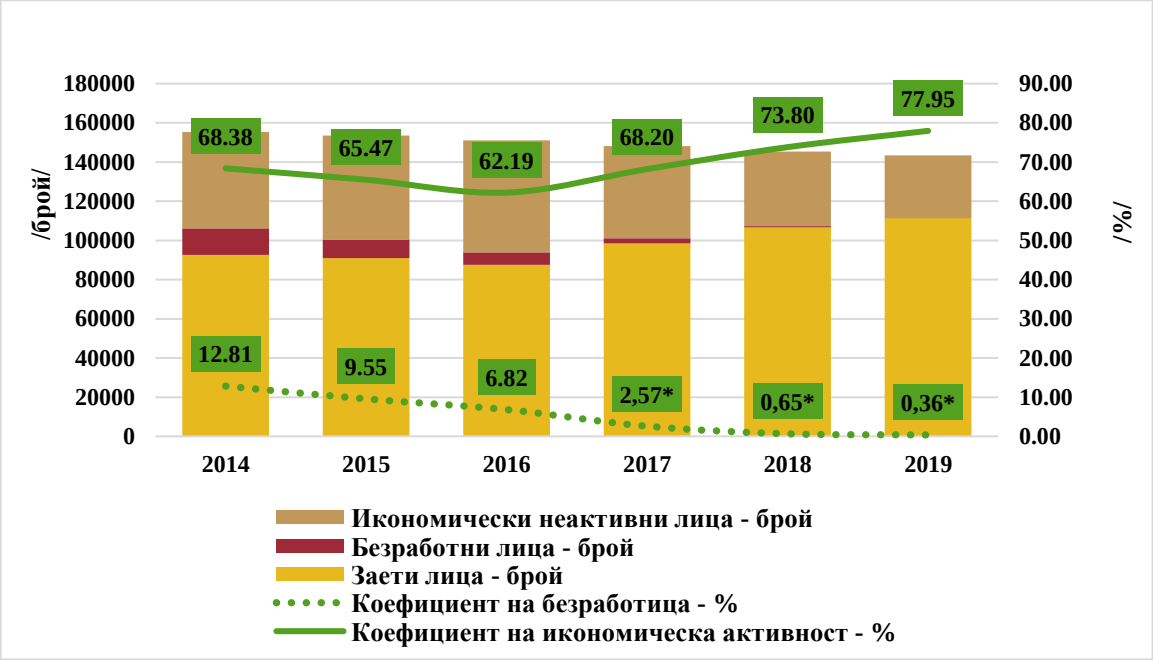
Източник на информация: Агенция по заетостта
Изчисления: ИУПП

Намаляването на безработицата следва да бъде елемент от приоритетите за развитие на общината и през следващите години, особено в контекста на настоящата ситуация с разпространението на пандемията на вируса COVID-19 и очакваното допълнително негативно въздействие върху заетостта и потенциалното увеличаване на инвестициите в бизнеса и разкриване на нови работни места.

Същевременно, общинските политики следва да се фокусират и върху **активирането на икономически неактивните лица** – лицата, които в продължителен период от време остават извън пазара на труда, въпреки че са в трудоспособна възраст. НСИ предоставя актуална статистическа информация за броя на трудоспособното население, заетите, безработните и икономически неактивните лица на 15-64 навършени години на областно ниво. Тук са изчислени референтните стойности за Софийска област, вкл. следните коефициенти:

- Коефициент на икономическа активност – относителният дял на икономически активното население от населението на същата възраст;
- Коефициент на заетост – относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст;
- Коефициент на безработица – относителният дял на безработните лица от икономически активното население.

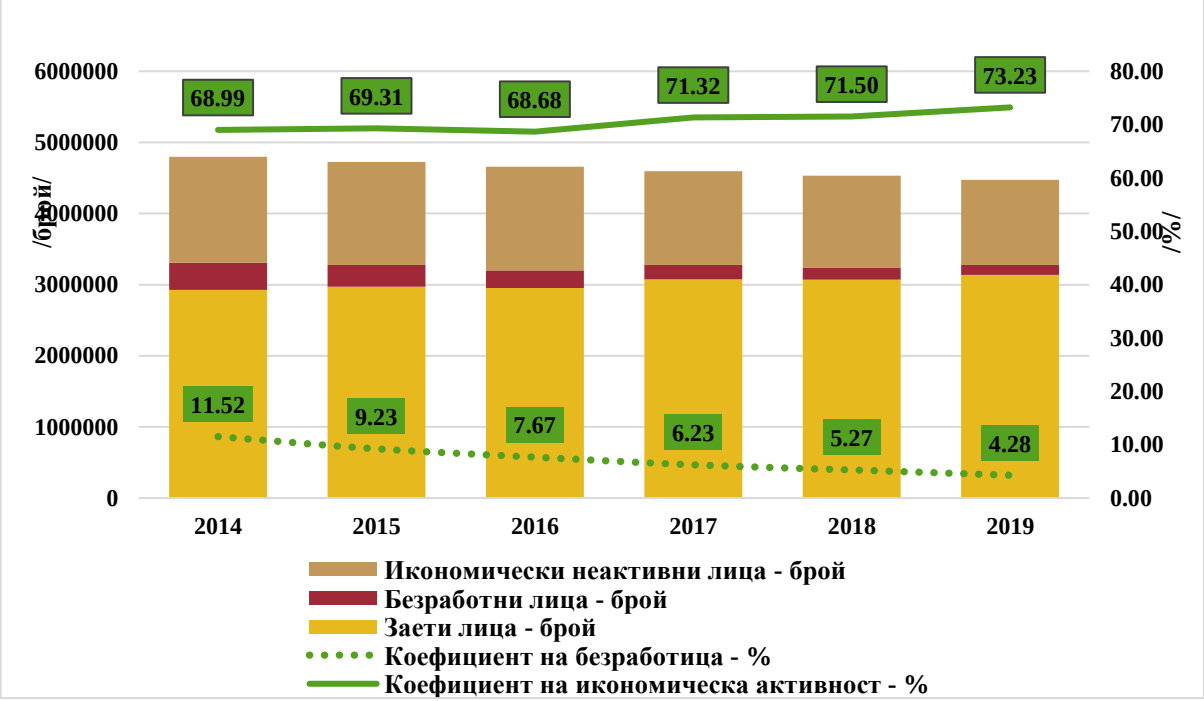
Фигура 9. Състояние на пазара на труда в Софийска област за периода 2014-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Наблюдението на работната сила и процесите на пазара на труда в рамките на цялата област показват положителни тенденции, както по отношение на икономическата активност, така и по отношение на безработицата (под условие, че данните на НСИ за 2017, 2018 и 2019 г. са базирани на недостатъчна по-големина извадка и данните не са достатъчно обективни). За наблюдавания период от 2014 г. до 2019 г. **коефициентът на икономическа активност се увеличава от 68,38% до 77,95%**, макар да има два отделни периода – на намаление и на увеличение след това. Този факт показва, че данните за намаляващата се безработица се дължат не на намаление на икономическата активност и обема на лицата, които работят или търсят работа, а на новите работни места. Софийска област отбелязва по-добри резултати и от средните за страната.

Фигура 10. Състояние на пазара на труда в страната за периода 2014-2019 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Община Правец не трябва да остава изолирана от добрите резултати за областта, като през следващия период и модела на интегрираните териториални инвестиции може да участва в съвместни проекти за заетост със съседната община Ботевград, бенефициент по Приоритет 2 на Програма „Развитие на регионите“. Ще бъдат необходими допълнителни **мерки за активиране на икономически неактивни лица и за осигуряване на качествена и устойчива заетост**.

4. Икономически характеристики

4.1 Основни показатели на нефинансовите предприятия

Броят на предприятията в община Правец отбелязва минимално увеличение от 2,34% за периода 2015-2018 година. Така към края на 2018 г. в общината развиват дейност 262 броя предприятия, които се равняват на 2,67% от нефинансовите предприятия за цялата Софийска област. Създадената произведена продукция е с финансов еквивалент от 54 205 000 хил. лв. – едва 0,49% от общата произведена продукция в рамките на областта при референтен дял на общинското население от 3,12% за 2019 г. това е категорично показание, че община Правец **не се нарежда сред водещите икономически и промишлени центрове на областта**. Подобна е ситуацията и при нетните приходи от продажби – общо 84 101 000 лв. за община Правец при стойност от 12 424 083 000 лв. за цялата област. Стойността на ДМА в общинската икономика от своя страна формира дял от 0,94%.

Въпреки по-ниските дялове на общинската икономика, през изминалите години се наблюдава значителен икономически растеж в дейността на местните предприятия, като изменението на **всички икономически показатели отбелязват голям ръст.** Най-голямо е увеличението по отношение на дълготрайните материални активи (ДМА) – от 26 635 000 лв. до 39 540 000 лв или +48,45%. Произведената продукция бележи ръст от 36,96% до общо 54 205 000 лв. през 2018 г. Най-малко е увеличението при заетите лица в нефинансовите предприятия – малко над 11%.

Фактът, че броят на предприятията в общинската икономика остава почти стабилен като същевременно произведената продукция отчита ръст от над 1/3, показва, че ефективността на местните предприятия и средните стойности на произведената продукция от предприятията се увеличават.

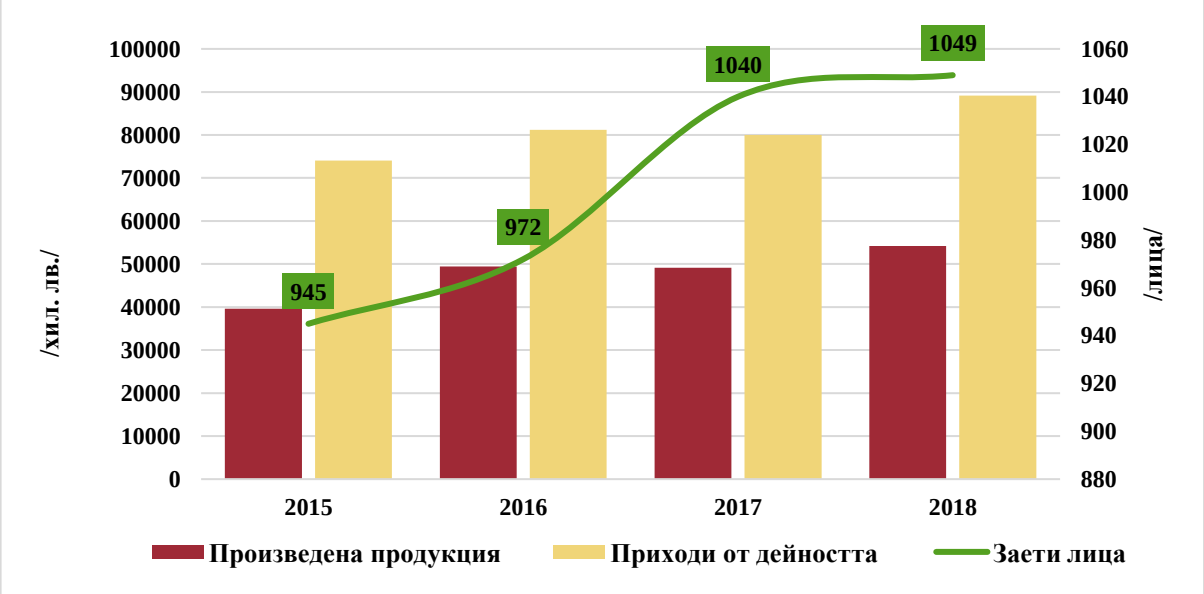
Таблица 4. Ключови икономически показатели за периода 2015-2018 г.

Показател	Мярка	Община Правец			Софийска област	Община Правец
Икономика - година		2015	2018	Изменение (%)	2018	Дял от областта (%)
Предприятия	брой	256	262	2,34	9 827	2,67
Произведена продукция	хил. лв.	39 585	54 205	36,93	11 015 031	0,49
Нетни приходи от продажби	хил. лв.	68 755	84 101	22,32	12 424 083	0,68
Приходи от дейността	хил. лв.	74 043	89 123	20,37	-	-
ДМА	хил. лв.	26 635	39 540	48,45	4 200 583	0,94
Заети лица	брой	945	1 049	11,01	60 247	1,74

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Между 2017 и 2018 г. приходите от дейността, които обхващат всички нетни приходи от продажби и налични стойности на фирмените запаси и активи, отбелязват най-съществения ръст през наблюдавания период, което показва, че възходящата крива за развитието на икономиката остава в сила. Единствено кривата за броя на заетите лица се изглажда между 2017 и 2018 г. Въпреки положителните тенденции, през следващите години следва да се очаква съществен спад от над 10% при основните икономически показатели, свързан с разпространението на пандемията на вируса COVID-19 и очакваното крайно негативно въздействие върху цялата икономическа система, намаляване на продажбите, покупателната способност и инвестициите в бизнеса.

Фигура 11. Динамика на общинската икономика в периода 2015-2018 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

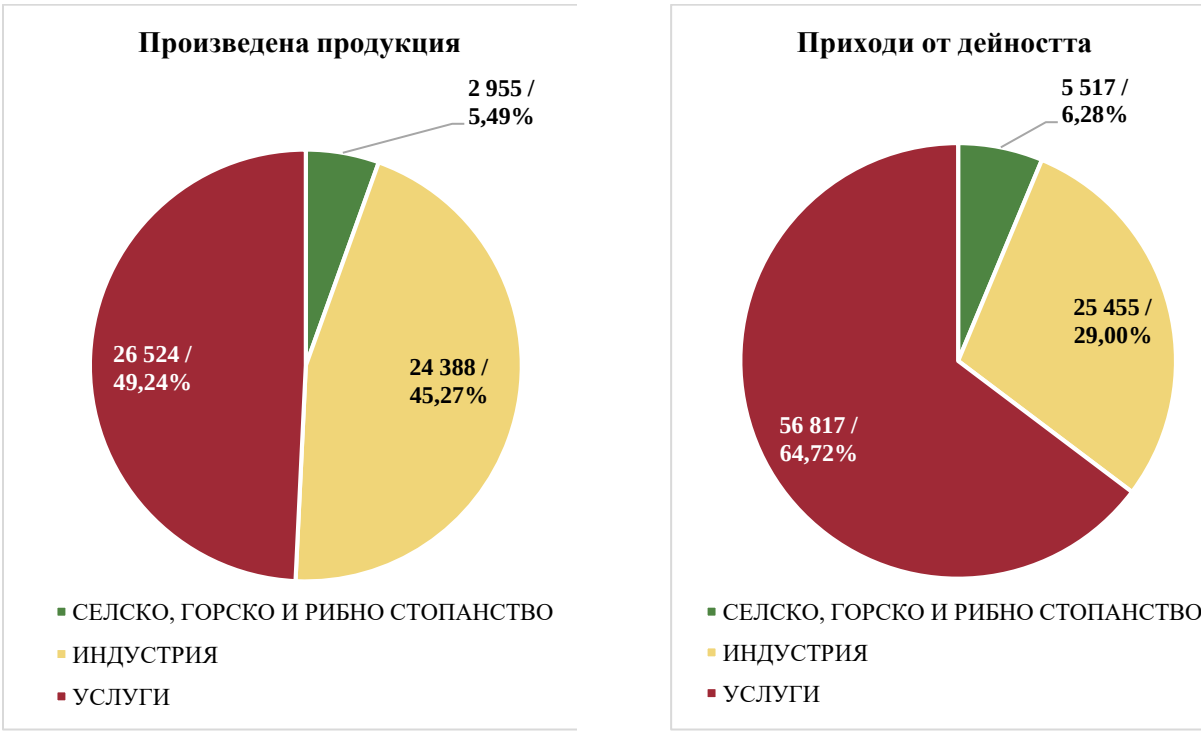
4.2 Секторна икономическа характеристика на община Правец

Разглеждането на отрасловата структура на местната икономика разкрива кои са най-важните икономически дейности, като анализът се основава на официалната статистика на НСИ за развитието на предприятията по Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008). Използвани са Агрегирана номенклатура А 21 (представяне на структурата на икономиката в 21 икономически дейности) и Агрегирана номенклатура А 3 (представяне на окрупнената структура на икономиката в три сектора – 1. „Селско, горско и рибно стопанство“; 2. „Индустрия“ и 3. „Услуги“).

Статистическата информация потвърждава традициите на град Правец като транспортен център с водеща роля на търговията и услугите, но и с развити промишлени дейности. На сектор „Услуги“, където попадат всички търговски и обслужващи дейности,

както и важните за общината транспорт и складиране се падат близо 50% от произведената продукция и близо 65% от приходите от дейността. На сектор „Индустрия“ (дейностите „Преработваща промишленост“ и „Строителство“) принадлежат 45% от произведената продукция и 29% от приходите от дейността в общинската икономика за 2018 г. Тези съотношения отново потвърждават, че община Правец няма профила на промишлен център и местната икономика е доминирана от услугите. За това допринасят и развитите транспортни дейности, които формират 20% от приходите от дейността в общината.

Фигура 12. Разпределение на произведената продукция по сектори за 2018 г. в хил. лв.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ допринася само с 5,49% от произведената продукция и 6,28% от приходите от дейността. Това затвърждава икономическия профил на общината като **община с водещи търговски и транспортни услуги, на второ място се нареждат производствените дейности, а земеделието остава с малък дял**. Търговията и транспорта съвместно формират 60% от нетните приходи от продажби в общинската икономика, което отразява стратегическото разположение на общината по АМ „Хемус“ и близостта до столицата. По-долу е представена детайлната отраслова структура с дейностите по класификацията А 21.

Таблица 5. Отраслова структура на икономиката през 2018 г.

Основни икономически показатели за 2018 година	Предприятия	Дял	Произведена продукция	Дял	Нетни приходи от продажби	Дял	Приходи от дейността	Дял
Икономика - 2018 година	**брой**	**%**	**хил. лв.**	**%**	**хил. лв.**	**%**	**хил. лв.**	**%**
Селско, горско и рибно стопанство								
A Селско, горско и рибно стопанство	25	9,54	2 955	5,45	3 876	4,61	5 517	6,19
Индустрия								
B Добивна промишленост	-	..	-	..	-	..	-	..
C Преработваща промишленост	22	8,40	21 778	40,18	21 585	25,67	22 724	25,50
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	-	..	-	..	-	..	-
E Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	-	..	-	..	-	..	-
F Строителство	13	4,96	2 610	4,82	2 603	3,10	2 731	3,06
Услуги								
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	98	37,40	5 944	10,97	33 700	40,07	33 988	38,14
H Транспорт, складиране и пощи	23	8,78	16 623	30,67	16 681	19,83	18 203	20,42
I Хотелиерство и ресторантьорство	25	9,54	1 037	1,91	1 514	1,80	1 619	1,82
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	9	3,44	739	1,36	744	0,88	767	0,86
L Операции с недвижими имоти	6	2,29	329	0,61	308	0,37	343	0,38

Основни икономически показатели за 2018 година	Предприятия	Дял	Произведена продукция	Дял	Нетни приходи от продажби	Дял	Приходи от дейността	Дял
Икономика - 2018 година	**брой**	**%**	**хил. лв.**	**%**	**хил. лв.**	**%**	**хил. лв.**	**%**
M Професионални дейности и научни изследвания	17	6,49	497	0,92	500	0,59	500	0,56
N Административни и спомагателни дейности	-	-	-	-	-	-	-	-
P Образование	..	-	..	-	..	-	..	-
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	8	3,05	274	0,51	255	0,30	274	0,31
R Култура, спорт и развлечения	..	-	279	..	..	..	287	..
S Други дейности	9	3,44	802	1,48	836	0,99	836	0,94
Общо	**262**	**100**	**54 205**	**100**	**84 101**	**100**	**89 123**	**100**

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Таблицата показва тежестта на всяка една икономическа дейност в общата икономика на общината и по-специално тежестта при формирането на произведената продукция, приходите от продажби и приходите от дейността. Проследяването на относителните дялове за отделните дейности бързо разкрива най-важните дейности:

- „G Търговия“ – водещо място по отношение на броя предприятия с 37,40%; поради спецификата на дейността нисък дял в произведената продукция с 10,97%, но при много висок дял от нетните приходи от продажби с 40,07%;
- „C Преработваща промишленост“ – 8,40% от броя на всички предприятия; 40,18% от произведената продукция; 25,67% от нетните приходи от продажби;
- „H Транспорт, складиране и пощи“ – 8,78% от броя на всички предприятия; забележителна стойност от 30,67% от произведената продукция; както и при нетните приходи от продажби – 19,83%;
- „I Хотелиерство и ресторантьорство“ – отличава се с голям брой на предприятията, но при нисък дял на нетните приходи от продажби от едва 1,80% въпреки значимите туристически ресурси и потенциали на общината. Стойността показва, че преобладават заведенията за хранене със значение предимно за местните потребители и липса на значими туристически обекти;

- „А Селско, горско и рибно стопанство“ – също се отличава с голям брой на предприятията, но само с 5,45% от произведената продукция и 4,61% от нетните приходи от продажби. Това разкрива ниската ефективност на земеделието и нуждата от инвестиции за механизация и модернизация на отрасъла.

Фигура 13. Основни икономически отрасли през 2018 г. (големината на кръга показва броя на заетите лица)

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

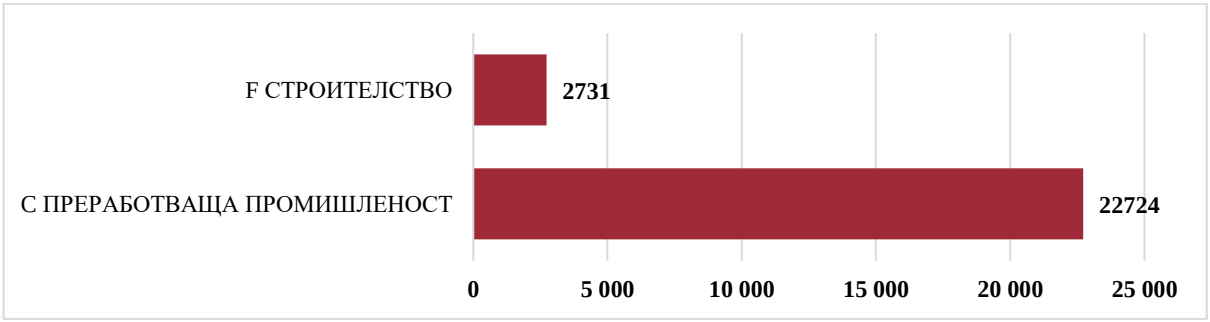
4.3 Състояние на основните икономически сектори

Въпреки че остава с по-ниски стойности в сравнение с търговията, транспорта и преработващата промишленост, големият брой предприятия и заети в сектора, както и природните дадености за развитие на екологично чисти продукти, поставят сектор „Селско стопанство“ като структуроопределящ. Земеделските територии в котловините южно от Лакавишкия рид, климатичните особености, свързани с наличието на достатъчно количество валежи и липсата на засушавания, разкриват перспективите за отглеждане на зърнени култури и трайни насаждения. Данните на Областна дирекция земеделие за 2019 година потвърждават, че най-често срещаните култури в общината са зърнените, по-специално обикновената мека пшеница, като по-рядко се срещат ръж, овес и твърда пшеница. От маслодайните култури с по-значителни насаждения се отличава рапицата. През 2019 г. се отглеждат още слънчоглед и картофи. Трайните насаждения са представени от орех, вишни, сливи и др. Значителни площи от земеделските територии се използват за пасища и мери, което определя и ролята на животновъдството като подсектор на селското стопанство. През 2019 г. се отличават значими земеделски стопанства, свързани с отглеждането на птици, вкл. кокошки и бройлери.

Наличието на язовири в общината рефлектира и върху наличието на няколко земеделски стопанства, отглеждащи риби. Овцевъдството също е широко застъпено в общината.

Постигнатите стойности в сектор „Индустрия“ са резултат от дейността на предприятията в преработващата промишленост с минимален дял от страна на строителството. През 2018 г. 22 предприятия са създали произведена продукция на стойност 21 778 000 лв., които отговарят и на нетните приходи от продажбите от 21 585 000 лв.

Фигура 14. Разпределение на приходите от дейността за сектор „Индустрия“ през 2018 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Община Правец е исторически свързана с иновативното за страната производство на електронни компоненти и микропроцесорни системи в бившия Комбинат по микропроцесорна техника. Въпреки изградената техническа инфраструктура и материална база, в допълнение с наличното професионално образование за специалисти по ИКТ технологиите, тези производствени традиции днес са изместени от други дейности, а високотехнологичната база е адаптирана за други типове производства.

Към днешна дата водещите производствени дейности са дървопреработването и производството на изделия от дървен материал; металообработването; производство на осветителни тела; производство на изделия от хартия, картон и опаковки; производство на фуражи и др.

В общината няма предприятия с над 250 заети, а две от тях са с големина между 50 и 249 заети – „Ники“ ЕООД за производство на метални конструкции и части от тях, както и „Гриппа“ АД за производство на опаковки от пластмаси.

Териториалната концентрация на промишлените предприятия е в общинския център, като в малки по обем предприятия развиват дейност в големите села като Джурово, Разлив и Осиковица.

В сектор „Услуги“ доминират търговията и транспорта, които имат много голям дял за сметка на други обслужващи услуги, следвани от хотелиерство и ресторантьорство. Незначителни остават дяловете на операциите с недвижими имоти, културните дейности, здравеопазването и др.

Фигура 15. Разпределение на приходите от дейността за сектор „Услуги“ през 2018 г.

Източник на информация: НСИ
Изчисления: ИУПП

Отрасловите характеристики на трите сектора от общинската икономика разкриват **основния икономически профил на община Правец – водещ сектор на услугите с развити търговия и транспорт, обвързани с местна земеделска и промишлена продукция**.

Неразделна част от местните икономически приоритети следва да бъде и развитието на туристическия отрасъл, заедно със свързаните ресторантьорство и хотелиерство. Община Правец разполага с великолепна природна среда, планински климат и живописен релеф, както и значимо културно наследство от различни периоди. Разположението по АМ „Хемус“ и близостта до потребителския пазар на столицата София, както и изградените хотелски комплекси и голф-игрище, извеждат предпоставките за развитие на разнообразни и интегрирани туристически продукти.

В общината през 2018 г. има едва две места за настаняване с капацитет над 10 места, но общият им капацитет е от 544 легла, които се равняват на 6,3% от всички легла в Софийска област. Този дял значително надвишава приноса на община Правец по останалите икономически показатели. За съжаление заради малкия брой места за настаняване в останалите обекти данните на НСИ за реализираните нощувки остават конфиденциални, което ограничава възможностите за анализ и диагноза на туристическия отрасъл. По дяловете на хотелиерството и ресторантьорството следва да се предположи, че потенциалът на туристическия отрасъл остава ненапълно усвоен.

5. Състояние на инфраструктурата

5.1 Водоснабдяване и канализация

През последните 5 години ВиК инфраструктурата на община Правец се стопанисва от дружеството „ВиК“ ЕООД – София. Водните нужди на общината се посрещат от местни водоизточници, вкл. (по данни на „ВиК“ ЕООД – София):

- Каптирани извори – 22 бр.;
- Тръбни кладенци – 3 бр.;
- Шахтови кладенци – 5 бр.;
- Дренажи – 3 бр.;
- Речни водохващания – 6 бр.

По данни на общинска администрация, към три от шестте речни водохващания (и трите в землището на село Разлив) са учредени санитарно-охранителни зони. Необходимо е да се изградят и санитарно-охранителни зони около следните източници:

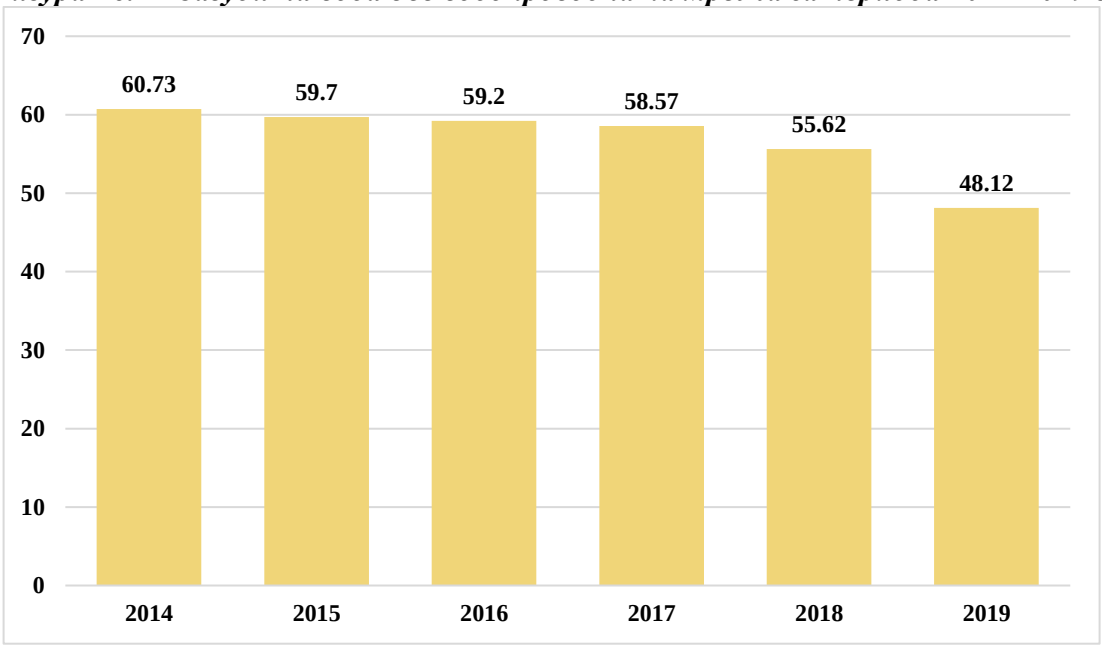
- (Речно водохващане) РВ „Стара река“ №1 – землище гр. Правец;
- РВ „Стара река“ №2 – землище гр. Правец;
- (Тръбен кладенец) ТК „Витомерица“ №1 – землище гр. Правец;
- ТК „Витомерица“ №2 – землище гр. Правец;
- ТК „Витомерица“ №3 – землище гр. Правец;
- (Каптиран извор) КИ „Бабин дол“ – ХГ (КИ „Удавници“) – землище с. Правешка Лакавица;
- КИ-1 „Петровец“ – ХГ – землище с. Видраре;
- КИ „Градешница“ 1 – землище гр. Правец;
- КИ „Градешница“ 2 – землище гр. Правец;
- РВ „Чинков дол“ – землище с. Ямна, общ. Етрополе;
- РВ „Свинска река“ – землище с. Ямна, общ. Етрополе.

Помпените станции са разпределени по населени места, както следва („ВиК“ ЕООД – София):

- Град Правец – 1 бр.;
- Село Видраре – 2 бр.;
- Село Джурово – 2 бр.;
- Село Равнище – 1 бр.;
- Село Правешка Лакавица – 1 бр.;
- Село Калугерово – 1 бр.

Лошото качество на остарелите водоснабдителни мрежи и съоръжения в община Правец води до **значителни загуби на вода за нуждите на битовото водоснабдяване и до влошено качество на водата**, получавана от крайния потребител. Положителен знак е тенденцията за постепенно намаляване на загубите на вода през последните години, свързани и с постепенното обновяване на най-критичните участъци от водоснабдителната мрежа. Към 2019 г. община Правец регистрира 48,12% загуби на вода, и въпреки че остава далече от най-високите стойности за страната, достигащи и надминаващи 70%, подобряването на водоснабдяването остава едно от важните условия за подобряване качеството на живота в общината.

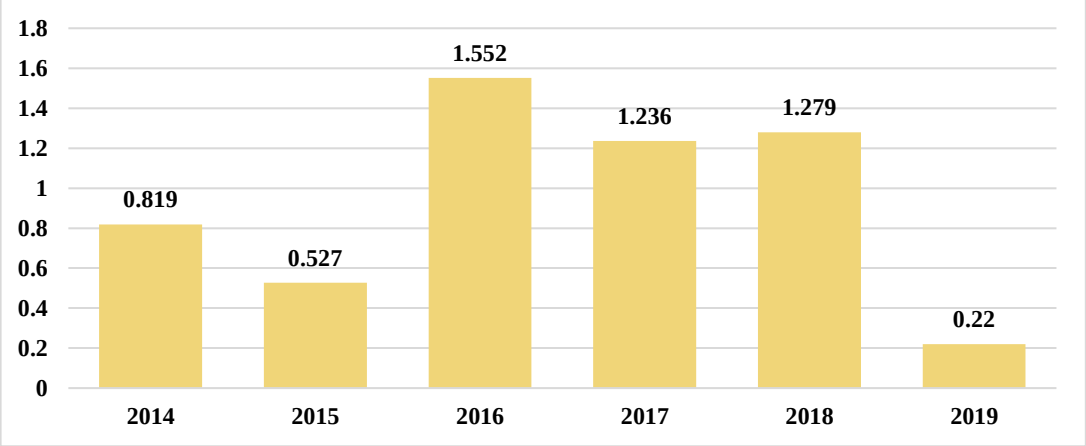
Фигура 16. Загуби на вода във водопроводната мрежа за периода 2014-2019 г. в %

Източник на информация: „ВиК“ ЕООД – София
Изчисления: ИУПП

През периода 2014-2020 г. инвестициите във ВиК инфраструктура остават недостатъчни. Най-значимият проект в областта на водоснабдяването е свързан с реконструкция на водопроводната мрежа и пречиствателната станция за питейни води в село Разлив на стойност 5 786 830 лв., реализиран през 2014 и 2015 г. с финансиране от ПРСР 2007-2013. Другата съществена инвестиция е реализирана в периода 2014-2017 г. със средства от централния бюджет – Изграждане на напорен водопровод в местността „Рътта“ в землището на гр. Правец; Реконструкция на водопроводна мрежа на ж.к. „Север“ град Правец на обща стойност от 1 761 000 лв. Ежегодни са и инвестициите на дружеството „ВиК“ ЕООД - София.

Фигура 17. Рехабилитирана и изградена водопроводна мрежа за периода 2014-2019 г.

Източник на информация: „ВиК“ ЕООД – София
Изчисления: ИУПП

Инвестициите на експлоатационното дружество са равномерно разпределени между отделните населени места и приоритетно насочени към най-проблематичните участъци. През 2014 г. са направени ремонтни дейности в гр. Правец и селата Разлив, Видраре, Джурово; през 2015 г. – в гр. Правец и село Равнище; през 2016 г. – гр. Правец и селата Правешка Лакавица, Равнище и Калугерово; през 2017 г. – гр. Правец и село Разлив; през 2018 г. – гр. Правец; през 2019 г. – гр. Правец.

В община Правец няма нито едно населено място, което да бъде със сезонен или годишен режим на водоснабдяване.

Що се отнася до **канализационната мрежа, степента на изграденост в населените места от общината достига 75%** към момента на разработване на ПИРО Правец. Общата дължина на мрежата се равнява на 30 км, изграждана в периода от 50-те до 90-те години. През последните години липсват значителни капиталови разходи, като за целия период 2014-2020 г. експлоатационното ВиК дружество е рехабилитирало едва 0,026 км. С добра изграденост се отличава общинският център, където са изградени над 10 км, с технически параметри и дължина както следва:

- Ф 200 мм – L 6.7 км;
- Ф 250 мм – L 1.5 км;
- Ф 300 мм – L 1.0 км;
- Ф 350 мм – L 0.3 км;
- Ф 400 мм – L 3.5 км;
- Ф 500 мм – L 1.2 км;
- Ф 600 мм – L 0.8 км;
- Ф 1000 мм – L 0.1 км;
- Ф 1200 мм – L 0.3 км.

Селата остават слабо обхванати от мрежите за отвеждане на отпадните води, като частична изграденост има в Джурово, Осиковица и Разлив. Мобилизирането на средства за доизграждане на канализационната мрежа следва да бъде заложено като приоритет за инфраструктурното развитие на общината до 2027 г.

5.2 Електроенергийна инфраструктура

Изградената електроснабдителна инфраструктура в община Правец обхваща 100% от населението. Всичките 11 населени места в общината са обезпечени от електропроводна мрежа с високо и средно напрежение, както и следните трафопостове (по данни на „ЧЕЗ – разпределение - България“ АД):

- гр. Правец – 66;
- с. Разлив – 9;
- с. Правешка Лакавица – 4;
- с. Калугерово – 7;
- с. Своде – 8;
- с. Осиковска Лакавица – 7;
- с. Осиковица 13;
- с. Джурово – 12;
- с. Равнище – 5;
- с. Видраре – 4;
- с. Манаселска река – 6.

Въпреки добрата изграденост на мрежата, необходими са инвестиции в посока модернизиране и увеличаване мощностите на трафопостовете, така че да се подсигури по-стабилно и устойчиво напрежение във всички населени места.

Според актуалните данни, уличното осветление на община Правец се осъществява от 2640 броя осветителни тела. С оглед повишаването на енергийната ефективност и намаляването на разходите за енергия в публичния сектор, община Правец е изпълнила проект и са подменени 1190 бр. натриеви лампи високо налягане с единична мощност 36 W, 50 W, 70 W, 100 W, 150 W. В периода 2017-2019 г. Община Правец инвестира в изграждане на нови трасета за улично осветление, подмяна на осветителни тела с нови енергоспестяващи LED осветителни тела, монтаж на фотоклетки и др, като общата инвестиция за трите години е 298 432 лв.

Таблица 6. Характеристики на осветителните тела

Населено място	Тип, мощност и брой на осветителните тела												
	НЛВН 50 W	НЛВН 70 W	НЛВН 100 W	НЛВН 150 W	КЛЛ 25 W	КЛЛ 36 W	КЛЛ 55 W	„Кълбо“ 85W	ЖЛ 125 W	LED 40 W	LED 60 W	КЛЛ 15 W	КЛЛ 15 W
гр. Правец	90	510	69	132	426	54	116	158	75	2	40		1672
Села	447				5	498						18	968
Общ брой по типове	537	510	69	132	431	552	116	158	75	2	40	18	2640

Източник на информация: Общинска администрация

5.3 Транспортна инфраструктура и комуникации

Републиканска пътна мрежа

Транспортната инфраструктура в община Правец е съставена от републиканските и общинските пътища извън строителните граници на населените места, както и улиците в тях. Републиканската пътна мрежа в общината е представена от автомагистрален път (АМ „Хемус“ от км 41+000 до км 71+500), първокласен път (път I-3 Джурово-Ботевград от км 170+730 до км 195+540), второкласен път (път II-37 Джурово-Етрополе-Пирдоп-Пазарджик от км 0+000 до км 3+660) и два третокласни пътя (III-308 Правешка Лакавица-Своде от км 0+000 до км 15+100; III-3009 от I-3/Ябланица-Ботевград/-Правец до II-37 /Джурово-Етрополе/ от км 0+000 до км 5+964). Общата дължина на републиканската пътна мрежа е 80 км, което при територия от 316,7 кв. км означава, че гъстота на републиканската пътна мрежа е 25,26 км на 100 кв. км. Гъстотата на републиканската пътна мрежа за цялата страна е 18 км на площ от 100 кв. км, което потвърждава едно от конкурентните предимства на община Правец – **локация по трасетата на важни транспортни направления**. Разбивката по отделните категории пътища, показва, че високата обща стойност се дължи на АМ „Хемус“ с отсечка от 30,5 км през общинската територия, както и на първокласния път I-3 с неговата от 24,8 км. По отношение на второкласните и третокласните пътища, общината има по-ниска гъстота от средните стойности за страната. В комбинация с **лошото състояние на път II-37** става ясно, че транспортните предимства на общината са свързани с АМ „Хемус“ и път I-3, които осигуряват бързите връзки по оста Ботевград-Правец-Ябланица, както и към столицата София. Близостта и улесnената връзка със столицата потвърждават доброто развитие на транспортния отрасъл в общината, което следва да се използва и като фактор за по-интензивно развитие на **логистиката, промишлеността и туризма**.

Таблица 7. Гъстота на републиканската пътна мрежа в България и община Правец

	Площ /кв км/	Автомагистрали /км/	Гъстота на 100 кв. км	Първокласни пътища	Гъстота на 100 кв. км	Второкласни пътища	Гъстота на 100 кв. км	Третокласни пътища	Гъстота на 100 кв. км	Общо	Гъстота на 100 кв. км
България	110 372	757	0,69	2 925	2,65	4 022	3,64	12 172	11,03	19 876	18,01
Община Правец	316,7	30,5	9,63	24,8	7,83	3,7	1,17	21	6,63	80	25,26

Източник на информация: НСИ; ОУПО Правец
Изчисления: ИУПП

По данни на ОУПО Правец, състоянието на АМ „Хемус“ на територията на общината е добро, докато отделни участъци от път I-3 се нуждаят от обновяване. Макар че този път дублира АМ „Хемус“, именно той остава с първостепенно значение за връзките между селищата в общините Правец, Ботевград и Ябланица, а на локално ниво между общинския център и селата Разлив, Осиковска Лакавица, Осиковица и Джурово.

Второкласният път II-37 се характеризира от крайно влошено асфалтово покритие, което намалява неговото значение за връзките между община Правец и община Етрополе, както и въобще между общините от двете страни на Стара планина по направлението север-юг.

Третокласният път III-308 осигурява връзката между община Правец и община Роман на север, а на локално ниво обвързва общинския център със селата Правешка Лакавица, Калугерово и Своде.

Въпреки това, следва да се отбележи, че Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. ще **финансира инвестиции за републиканска пътна мрежа и в селските райони, в т.ч. община Правец**, ако тези инвестиции са част от интегрирана териториална инвестиция. Това още веднъж извежда перспективите за участие на община Правец като партньор на община Ботевград в реализацията на концепции за ИТИ.

Общинска пътна мрежа

Община Правец се характеризира и с много висока гъстота на общинската пътна мрежа, която достига дължина от общо 214,8 км. Част от нея е с влошени технически характеристики, вкл. асфалтово покритие, хоризонтална маркировка, непочистени и запушени канавки, прилежащи свлачищни процеси и др. Около 10 км от общинските пътища са без настилка.

Реновираната дължина на общински пътища за периода 2016/2020 е както следва:

- С. Разлив – 1 515 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място);

- С. Правешка Лакавица – 963 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място);
- С. Калугерово – 2 954 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място) и още 2 622 кв. м. положена трошено-каменна настилка;
- С. Своде – 2 924 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място); и още 2 622 кв. м. положена трошено-каменна настилка; и още 6 817 кв. м. положена трошено-каменна настилка;
- С. Манаселска река – 2 385 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място); и още 2 850 кв. м. положена трошено-каменна настилка; и още 6817 кв. м. положена трошено-каменна настилка;
- С. Осиковица – 2 284 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място); и още 5 031 кв. м. положена трошено-каменна настилка; и още 6 817 кв. м. положена трошено-каменна настилка;
- Осиковска Лакавица – 4 135 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място);
- С. Джурово 1 440 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място);
- С. Видраре 1 215 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място); и още 4 596 кв. м. положена трошено-каменна настилка; и още 6 817кв. м. положена трошено-каменна настилка;
- С. Равнище 1 008 кв. м. общински пътища (в махали и пътища извън регулацията на населеното място); и още 450 кв.м положен трошено-каменна настилка; и още 6 817 кв. м. положена трошено-каменна настилка.

Същевременно общинските пътища са единствена транспортна възможност за селата Видраре, Равнище и Манаселска река и именно тези трасета от общинската мрежа, както и тези от първа категория (пътищата с най-голямо икономическо и социално значение за развитието на общината, в зависимост от броя на обслужваното население, интензитета на трафика, връзката с важни обекти и целогодишната проходимост), следва да бъдат приоритет в капиталовите програми на общината.

6. *Анализ на компонентите на околната среда*

Ръководството на Община Правец отчита факта, че опазването на природата е в основата на устойчивото развитие на общината и провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природното наследство и популяризиране на биологичното разнообразие. Политиката се изразява в извършването на проверки, изразяването на становища по отношение на благоустрояването и опазването на околната

среда. Община Правец поддържа „горещ телефон“ и имейл адрес, на който заинтересованите граждани да съобщават за нередности и предложения.

Община Правец попада в района на действие на Регионалната инспекция по околната среда и водите – София, която осигурява на регионално равнище държавната политика за опазването и осигуряването на благоприятна и здравословна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи.

Непрекъснатата връзка с РИОСВ допринася за намаляване конфликта между развитието на местната промишленост и замърсяването, което оказват нейните производства върху състоянието на околната среда.

6.1. Въздух

Качеството на атмосферния въздух се определя от природните и антропогенните фактори, вкл.:

- Природни фактори – релефните особености, посоката и скоростта на вятърните течения, моментната температура и влажност;
- Антропогенни фактори – промишлени дейности с отделяне на вредни емисии в атмосферата, битово отопление, строителство, транспорт, вкл. в комбинация с наличието на некачествени пътни настилки, предпоставящи запрашаване на въздуха.

Наблюдението върху КАВ се осъществява от Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ), която се поддържа от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите и съответно от нейните подразделения – Регионалните лаборатории. Националната система обхваща 48 стационарни пункта, вкл. 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 30 автоматични измервателни станции (АИС), 5 автоматични системи, работещи на оптичен принцип, както и 4 АИС за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми – нито един от стационарните пунктове не се намира на територията на община Правец.

Община Правец не попада в рамките на специфичен район за оценка и управление на КАВ, определен на база изявено замърсяване на въздуха. В рамките на Софийска област попадат три общини със специфично замърсяване и нужда от програма за ограничаване на замърсяването – общините Златица, Пирдоп и Челопеч регистрират стойности над нормите за замърсителите SO_2, H_2S, H_2SO_4, прах. Измерванията за КАВ в общината се осъществяват чрез мобилни автоматични станции. Основните източници на вредни емисии в атмосферата са промишлените предприятия, битовото отопление и използването на твърдо гориво като въглища и дърва, както и интензивния транспорт, по-специално трафикът по АМ „Хемус“.

Специфична характеристика на община Правец са температурните инверсии в Правешката котловина през зимните месеци, което в комбинация с отоплението на твърдо гориво влошава качеството на въздуха в дни с безветрие.

Друг фактор, който определя качеството на атмосферния въздух е битовият сектор. В част от общините като Ботевград, Елин Пелин, Ихтиман, Правец, Костинброд е осъществена битова газификация. Това ще намали нивата на емисиите на прах и серни оксиди.

Проблем за качеството на атмосферния въздух в общината са линейните източници на емисии – пътищата, магистралите и уличната мрежа в населените места. Необходимо е да се предприемат организационни мерки да се поддържат в добро състояние улиците и пътищата. Голям дял имат и подвижните точкови източници – автомобилите, които са в недобро техническо състояние.

6.2. Води

Според критериите на МОСВ община Правец е с над 5000 еквивалент жители и по този начин попада в обхвата на общините от 2 000 до 10 000 ЕЖ, за които възниква задължението за наличие на функциониращa канализационна мрежа и ефективно пречистване на отпадъчните води. За да отговори на това изискване, през 2016 г. община Правец започва реализацията на **мащабен проект за реконструкция и модернизация на ПСОВ Правец**. Обхватът на проекта включва:

- Строително-монтажни работи, включително доставка и монтаж на машинно-технологично оборудване за ПСОВ;
- Пусково-наладъчни работи до постигане на пълния капацитет на новата технология на станцията.

В резултат от проекта в края на 2019 г. е завършено обновяването на ПСОВ по следния технологичен вариант:

- Пречистване на груби и фини примеси и механични замърсители през груби и фини решетки;
- Пречистване на механичните и минерални замърсители в аериран пясъко и мазнино задържател;
- Измерване на входящото водно количество чрез ултразвуков разходомер;
- Биореактори с продължителна аерация и стабилизиране на биомасата – две линии;
- Вторично утаяване чрез вертикални утаители – две линии;
- Обеззаразяване на пречистената вода в контактен резервоар с натриев хипохлорид;
- Измерване на пречистеното водно количество чрез ултразвуков разходомер;
- Уплътняване на вторичната стабилизирана утайка в гравитационен утайкоуплътнител;
- Събиране на уплътнената утайка в дневен изравнител - силоз;
- Обезводняване на уплътнената утайка чрез лентова филтърпреса;
- Резервни изсушителни полета.

Към октомври 2020 ПСОВ е предадена за стопанисване, експлоатация и управление на ВиК София област, оператора на обособената територия. С реконструкцията и модернизацията на ПСОВ е направена важна стъпка по пътя към устойчивото управление на отпадните води в общината. През следващите години следва да се предприемат действия за доизграждането на канализацията в град Правец и по-големите населени места.

6.3. Земи и почви

На територията на община Правец не съществуват пунктове за оценка качеството на почвите. Общото състояние на почвите в района е добро. Няма установено замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители и препарати за растителна защита, с тежки метали и металоиди. Риск съществува от наземното и въздушно наторяване с торове от земеделските производители.

В общината няма производствена дейност, която да е потенциален източник на замърсяване на почвите с тежки метали. По данни на ИАОС към 2010 г. на територията на общината няма установено замърсяване на почвите с тежки метали над пределно допустимите количества. Замърсяването на почвите се осъществява предимно при неправилно торене и съхраняване на негодни за употреба изкуствени торове и пестициди в селскостопанските дворове. Потенциална опасност от замърсяване на почвата е и нерегламентирано изхвърляне на битови, строителни и промишлени отпадъци.

Извършващият се нерегламентиран добив на баластра (строителни материали) от коритата на реките създава опасност за развитие на регресивна ерозия нагоре по течението им, в това число физическо унищожение на намиращите се в съседство земеделски земи.

6.4. Биоразнообразие и защитени зони и територии

Природата на общината е съхранена чиста, със запазено разнообразие на флората и фауната, с редки и защитени животински и растителни видове. Територията попада в предпланински флористичен пояс. В него преобладават смесената средноевропейска широколистна гора и растителност.

Районът се характеризира с наличие на над 600 вида растения, на ендемити, много билки и гъби, което дава потенциал за развитие на характерната стопанска дейност.

Защитени растителни видове са: жълта тинтява и петниста тинтява. Под режим на опазване и регулирано ползване са зайча сянка и лечебна иглика. Лечебни и редки растения са: балканска пищялка, обикновен пелин, черен пелин, ранилист, зърнастец, червен кантарион, змийско мляко, огниче, синя жлъчка, мразовец, момина сълза, смрадлика, кукувича прежда, вълнест зърнастец, полски хвощ, еньовче, обикновен риган, исландски лишей и др.

Общината попада в старопланинския зоогеографски район в земите на Предбалкана. Срещат се: от бозайниците - дива коза, сърна, дива свиня, елен, лисица, заек, язовец, белка; от

птиците - представители на семействата стърчиопашки, гълъбови, чучулиги, синигери, сива врана, сврака, орел и др.; от влечугите – обикновена усойница и др.; земноводни - дървесни и водни жаби, дъждовник, алпийски тритон и др. Тук се среща и черният щъркел, изчезващ вид, обитаващ района на селата Своде и Правешка Лакавица.

Реките са сравнително чисти и в тях има рибни запаси (черна и бяла мряна, клен, скобар, уклей, кротушка, раци).

В границите на община Правец се срещат следните защитени територии и защитени зони съгласно Публичния регистър на ИАОС:

Таблица 8. Защитени територии и зони в община Правец

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
Защитени територии		
Висока могила	**Категория:** Защитена местност **Площ:** 164,3 хектара **Землища само в община Правец:** Село Калугерово; Село Правешка Лакавица	1. Забранява се строителството на сгради и пътища от републиканската пътна мрежа; 2. Забранява се разкриване на кариери, изменянето на водния режим, замърсяването с химически вещества, промишлени и битови отпадъци; 3. Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места; 4. Забранява се ловуване; 5. Забранява се залесяването с неприсъщи за района дървесни видове; 6. Разрешава се извеждане на сечи, предвидени в горите със специално предназначение; 7. Разрешава се провеждане на ловностопански мероприятия; 8. Разрешава се паша на домашни животни /без кози/ в определените площи; 9. Разрешава се косене на сено и селскостопанска дейност традиционно провеждана в района.
Скално образувание Котлите	**Категория:** Природна забележителност **Площ:** 0,2 хектара **Землище:** с. Осиковска Лакавица	1. Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения; 2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време; 3. Забранява се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им; 4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения; 5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити,

Наименование	Основни характеристики	Режим на дейности
		сталагмити и други скални образувания в пещерите; 6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи; 7. Забранява се всякакво строителство; 8. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества.
Защитени зони		
BG0000374 Бебреш	**Категория:** ЗЗ по директивата за местообитанията **Обща площ, вкл. други общини:** 6821,91 хектара **Землища само в община Правец:** Село Калугерово; Село Правешка Лакавица; Село Видраре; Село Своде	

Източник на информация: ИАОС

Защитената зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000374 „Бебреш“ следва поречията на реките Малки Искър и Бебреш и е обособена за опазване местообитанията на различни животински видове, вкл. множество риби, земноводни, бозайници, безгръбначни и прилепи. В общ план фауната е представена от характерните видове за Предбалкана и северните склонове на Стара планина – дива коза, сърна, дива свиня, елен, лисица, заек, язовец, белка, чучулиги, синигери, сива врана, сврака, орел и др.

7. Анализ по фактори на въздействие

7.1. Отпадъци

На територията на общината 100% от населението е обхванато в регионална система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

Всички генерирани отпадъци на територията на общината се депонират в Регионалното депо за отпадъци в град Ботевград, което обслужва общини Ботевград, Правец и Етрополе. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство.

Освен това в общината е въведено разделно събиране на непотребни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), като в град Правец са разположени 5 контейнери за НУБА и един контейнер за ИУЕЕО. Следващата добра практика в областта на отпадъците е проведената за пръв път през 2019 г. кампания за събиране на лекарства с изтекъл срок на годност. При първата кампания през месец ноември са предадени 22 кг. лекарства с изтекъл срок на годност, като плановете на общината са подобни кампании да бъдат осъществявани регулярно и през следващите години.

Разделното събиране на отпадъци от опаковки има десетгодишна история в общината и до септември 2020 г. обхваща 6 от 11-те населени места – гр. Правец, с. Видраре, с. Джурово, с. Осиковица, с. Равнище и с. Разлив.

Към 2021 г. Община Правец е закупила контейнери за разделно събиране на отпадъци, които е разположила във всички населени места на общината и е сключила договор с фирма „Пеци трейд“ ООД.

Таблица 9. Данни за битовите отпадъци в община Правец

Показател	Мерна единица	2015	2016	2017	2018
Образувани битови отпадъци	тон	2 291	2 325	2 432	2 639
Предадени за депонирани битови отпадъци	тон	2 291	2 325	2 432	2 480
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	тон	0	0	0	159
Предадени за рециклиране битови отпадъци	тон	0	0	0	0
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	%	100	100	100	100

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните показват, че за периода 2015-2018 г. количествата на образуваните отпадъци са с тенденция на увеличение. Много малък дял от отпадъците в този период попадат за предварително третиране.

Анализ на битовите отпадъци

В община Правец битовите отпадъци се обезвреждат единствено чрез депонирането им. На територията на общината не се прилагат компостиране и изгаряне на битови отпадъци.

Над 50% от битовите отпадъци са биоразградими, като според големината на населеното място морфологията е различна и включва градински отпадъци, хартия, картон и други биоразградими отпадъци.

На територията на община Правец се образуват различни по вид и характер отпадъци. Тяхното нарастване и намаляване зависи от няколко фактора:

- разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- брой на населението в тях;
- дейността на населението като източник на образуването;
- икономическото положение в сравнение с това в страната.

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в общината се предоставят от сметосъбиращата фирма и от частни фирми. Основните източници на битови отпадъци, приблизително 80% е населението и около 20% - от търговски, административни, учебни, фирмени и други подобни обекти.

По-чувствително намаляване на отпадъците за депониране може да се очаква след насочване на биоразградимите отпадъци към съоръжения за компостиране.

Наличието на стоки за дълготрайна употреба, които не са унищожени в годината, в която са закупени (за разлика от храната или предмети като напр. вестници), усложнява връзката между разходите на домакинствата и генерирането на битови отпадъци.

В община Правец дейностите по сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците е възложено на външен изпълнител на основа на сключен договор. Честотата на извозване на отпадъците не се е променяла от години, поради все по-нарастващите разходи, необходими за извършване на дейността. В малките населени места това е проблем, особено през летния сезон. Проблемът е трудно преодолим поради ниските такси за дейността и ниската им събираемост.

Основни изводи от подробния анализ на битовите отпадъци в приложението към ПООС – Програма за управление на отпадъците - са:

- Данните за количеството на събраните смесени отпадъци за периода 2014-2019 г. са с възходяща тенденция от 2014 г.;
- Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2019 г. за община Правец е 347 кг/ж/г., като стойността е по-висока от средната за страната спрямо група населени места от 3 до 25 хил. д. При сравнителната съпоставка на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се вижда, че са с възходяща тенденция;
- От направения анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, изготвен на базата на Морфологичен анализ от 2019 г., като основни изводи може да се обобщят, че най-голяма част от отпадъците заемат градинските, пластмасата, хранителните, текстила и инертните отпадъци (в т.ч. ситната фракция) – 71,88% от всички отпадъци и делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 34,45%.
- Препоръчва се да се развие система за разделно събиране на градински и дървесни отпадъци, които са 21,3%.

Анализ на утайките от ПСОВ

С Националния стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. са определени възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ.

Към настоящия момент е изградена пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) Правец. Издадено е разрешение за ползване от 2019 г.

Разработена е Програма за управление на утайките, в която са разгледани възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ. Общината и оператора на ПСОВ трябва да направят оценка на предлаганите методи, които да приложат на местно ниво.

Анализ на строителните отпадъци (СО)

Приетите през 2012 г. нов Закон за управление на отпадъците и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, регламентират налагането на нови изисквания за предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци; за създаване на екологосъобразна система за управление на СО; за влагане на рециклирани строителни материали в строителството и за управление на образуваните СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

В изпълнение на цитираната по-горе наредба се изисква изготвяне на План за управление на строителните отпадъци за всеки строеж. Одобрението на плана, за което се изисква одобрен инвестиционен проект - като част от процедурата за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти по реда на Глава осма, раздел II от Закона за устройство на територията става от органа, отговорен за тяхното одобряване. Одобрението включва проверка на съответствието с целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

В Плановете за управление на строителните отпадъци за строежите е необходимо да се посочват: начина на събирането им, необходимостта от сортиране и фирми, на които ще се предават отпадъците за последващо третиране, притежаващи разрешително по чл.35 на ЗУО.

По този начин се очаква, че няма да има нерегламентирани изхвърляния на строителни отпадъци и ще се оказва по-голям контрол на дейностите с отпадъците.

Строителните отпадъци на територията на общината се формират преди всичко от ремонт и реконструкция на жилищните и някои от обществените сгради. Една част от тях са класифицирани в 17-та група - „Отпадъци от строителство и разрушаване на сгради“ в Наредба №2 за класификация на отпадъците. Опасните отпадъци представляват малка част от този поток. Те включват следните материали: азбест, оловни тръби, бои, лепила, обработено с консерванти дърво, замърсена пръст и различни материали, съдържащи ПХБ. Тези количества

са относително малки в сравнение с цялото количество на потока отпадъци, но е изключително важно да се вземат специални предпазни мерки за тяхното управление.

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към общините, като възложители на строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци.

Към момента на територията на общината няма действащо депо за строителни отпадъци или такова, което да е в процес на изграждане.

Няма достоверни данни за генерираните годишни количества строителни отпадъци, както и данни за постоянно генерирано количество. Този факт, както и неголямото строителство в общината, отхвърля алтернативата за изграждане на самостоятелно общинско съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци.

Към момента изискванията по отношение на третирането на строителните отпадъци трудно се спазват, поради липсващата инфраструктура за това. Общината няма собствени финансови средства за предприемане на такава стъпка, а разчита на привличането евросредства за разширяване на регионалната система за управление на отпадъците или на частна инвестиция. Това усложнява допълнително процеса на прилагане на нормативната уредба на местно ниво.

Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализът на инфраструктурата за управление на отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различни видове отпадъци с тези в общината. Вследствие на извършения анализ на съществуващото състояние на управление на отпадъците могат да бъдат направени следните изводи:

- Общината е изградила ефективна система за организирано сметосъбиране във всичките си населени места, чрез разполагане на контейнери. Съдовете се подменят и допълват ежегодно. Ежегодно се заделят средства от бюджета за закупуване на нови съдове;
- Изградена е собствена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на общината и е сключен договор с организация по оползотворяване - „Пеци трейд“ ООД;
- В общината не е реализиран и подготвян проект за осигуряване на домакинствата с домашни компостери. Това налага да се предвидят средства за реализация на такива проекти;
- Общините от РСУО изпълняват проект по ОПОС за изграждане на инсталации за предварително третиране и компостиране. Очаква се през 2021 г. да бъдат въведени в експлоатация;
- Общината е осигурена със съдове за отпадъци и е необходимо да се предвиди подмяна на амортизираните съдове за събиране на отпадъци;

- Разположението на съдовете по населени места е в съответствие с броя и нуждите на населението и не се налага промяна в разпределението им към момента;
- Липсва инфраструктура за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци на територията на общината.

7.2. Шум

РИОСВ – София извършва планови проверки на обекти за определяне показателите на шум, излъчван в околната среда във връзка с прилагане на Закона за защита от шума в околната среда.

Основни шумови замърсители в общината са автомобилният трафик и амортизираните улични настилки.

7.3. Радиационен контрол

На територията на общината няма изградени обекти и други антропогенни източници, които са доказани замърсители, допринасящи за промяна в радиационната обстановка. Не са известни данни за разположени на територията на общината значителни източници на нейонизиращи лъчения. Няма установено завишаване на естествения радиационен фон.

7.4. Ландшафтно устройство и зелена система

Природните и антропогенни елементи, формиращи видовете ландшафт на територията на общината са разнообразни.

8. Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда

Дейностите по опазване на околната среда представляват комплекс от решения и действия, свързани с околната среда, както и различните форми на контрол.

Основните видове услуги, предоставяни от общинска администрация на територията на общината, свързани с опазване на околната среда, са следните:

- озеленяване и почистване на населените места;
- сметосъбиране и сметоизвозване;
- обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения.

В състава на Общински съвет – Правец функционира комисия, която отговаря за дейностите по опазване на околната среда.

Дейността по опазване на околната среда се изпълнява от Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“.

Съгласно действащия Устройствен правилник в частта относно екологията дирекцията изпълнява следните функции:

1. Участва в разработването на стратегии, програми, проекти на нормативни актове, свързани с дейността на дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“;

2. Изготвя планове за рекултивация и/или залесяване на нерегламентирани сметища и/или територии, предвидени за тази цел в Устройствения план на Община Правец;

3. Приема и разглежда жалби и сигнали на граждани, свързани с нарушения по смисъла на Закона за опазване на околната среда и свързаните с него законови и подзаконови нормативни актове;

4. Контролира цялостната дейност по управление на отпадъците и опазване на околната среда;

5. Съставя актове за административни нарушения на територията на община Правец по Закона за опазването на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за управление на отпадъците;

6. Информира обществеността за дейностите на Община Правец във връзка с изискванията на нормативната уредба по отношение опазване на околната среда;

7. Приема и разглежда искания за издаване на разрешение за окастряне и/или отсичане на дървесна и/или храстова растителност съобразно Закона за горите и свързаните с него законови и подзаконови актове.

За осигуряване на качествено и ефективно извършване на дейности, свързани с опазване на околната среда, и за подобряване на жизнената среда и облика на населените места Община Правец е изградила добро сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците.

За информиране на обществеността по отношение на въпросите, свързани с опазването на околната среда, в сградата на общината и в кметствата са поставени информационни табла. Също така, на официалния сайт на общината https://pravets.bg/ регулярно се публикува актуална информация по посочените въпроси.

9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда

В таблицата е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Правец за периода 2015-2019 г.:

Таблица 10. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Правец за периода 2015-2019 г.

Приходи и разходи по години	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, позволителни за лечебни растения и др. (лв.)	**550 991**	**562 360**	**584 108**	**594 030**	**565 114**
Реализирани приходи за околна среда (лв.)	532 424	585 956	625 184	617 167	556 431
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината (%)	22,68	27,63	29,86	24,34	26,34
Планирани разходи за околна среда (лв.)	550 991	562 360	584 108	594 030	565 114
Реализирани разходи за околна среда (лв.)	435 431	402 921	402 953	360 990	397 239
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината (%)	9,98	8,75	9,63	7,47	5,47

Източник: Общинска администрация - Правец

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Приходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околна среда отбелязват колебливи стойности за периода 2015-2019 г., но са с тенденция увеличение до 2017-2018 г.;
- Разходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околната среда също показват колебливи стойности;
- Относителният дял на реализираните приходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани приходи в общината за разглеждания период е около 25%;
- Относителният дял на реализираните разходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани разходи в общината за разглеждания период е около 8%;
- През целия разглеждан период реализираните разходи за дейности по опазване на околната среда са с по-ниски абсолютни стойности спрямо получените приходи.

IV. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Въздух	
• Добро качество на атмосферния въздух.	• Влошаване качеството на атмосферния въздух в резултат от автомобилния трафик и ползването на твърдо гориво за отопление.
Води	
• Изградена ПСОВ – Правец; • Наличие на достатъчно количество собствен воден ресурс.	• Неизградени канализации в населените места на общината с изключение на гр. Правец; • Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района; • Висок дял на загубите на вода.
Почви	
• Добро качество на почвите; • Ниско ниво на замърсяване на почвите с отпадъци; • Липса на замърсявания на почви с тежки метали; • Липса на почви, замърсени с органични замърсители; • Липса на заблатени и засолени почви; • Липса на вкислени почви; • Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества.	• Основен източник на замърсяване на почвите е наторяването; • Опожаряване на стърнища и суха тревна растителност, водещо до увреждане на повърхностния слой на почвата и до нарушение на нейната микробиологична структура и водния ѝ баланс.
Шум	
• Добри шумови характеристики на населените места.	• Основен източник на шумово замърсяване са транспортът и промишлените предприятия в общината.
Отпадъци	
• Изграден нов и отговарящ на съвременните изисквания Регионален център за управление на отпадъците, включващ клетка за депониране на твърди битови отпадъци; • Въведено е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населени места в общината; • Осигурена е инфраструктура за събиране, транспортиране на отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА; • Съответстваща местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците, в частност местните данъци и такси;	• Липса на финансови и данъчни стимули, които да мотивират гражданите да събират разделно отпадъците си; • Периодични локални замърсявания; • Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците; • Липса на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране; • Липса на инсталация за рециклиране на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване;

• Интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаването на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците; • Редовно информиране и участие на населението в кампании в областта на управлението на отпадъците.	• Временно неналични контейнери за разделно събиране на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия, картон и други; • Временно неосигурено разделно събиране на отпадъци;
Биологично разнообразие	
• Наличие на защитени територии и природни забележителности; • Наличие на редки растителни и животински видове.	• Липса на система за събиране и обмен на информация, мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в екосистемите; • Не са проучени капацитетните възможности за използване на лечебните растения.
Зелена система	
• Ежегодно пролетно почистване на зелените площи на територията на общината; • Зелените площи в общината са добре поддържани.	• Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в зелените площи; • Липса на финансов ресурс за изграждането на поливна система за поддържането им.
Други	
• Наличие на административен капацитет за покриване на общинските отговорности по опазване на околната среда; • Добре функциониращa система за мониторнг на въздуха, водите, почвите, радиация и нейонизиращи лъчения; • Мотивираност на ръководството на общината да решава проблемите и да опазва местните природни дадености.	• Непълна институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Въздух	
• Използване на оперативните програми и финансови инструменти на ЕС, национални фондове и международни споразумения за реализиране на проекти по ЕЕ и ВЕИ.	
Води	
• Организиране на кампании за разумно използване на питейна вода и избягване на разхищението ѝ; • Подмяна на износени и аварирaщи водопроводи. • Поетапно изграждане на канализация и локални ПСОВ на територията на цялата община.	• Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне.
Почви	
• Проучване състоянието на почвите и получаване на данни за наднормено замърсяване, картиране на резултатите от проучванията и предприемане на действия по	• Засилване на деградационните процеси на почвите; • Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие;

подобряване на състоянието на почвите; • Развитие на биоземеделие.	• Риск към почвено засушаване и почвено-атмосферно засушаване; • Липса на регистър на площите с увредени почви.
Отпадъци	
• Въвеждане в експлоатация на инсталациите по проект „Изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на РСУО-Регион Ботевград“; • Използване на оперативните програми и финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците и изграждане на съвременна екологосъобразна инфраструктура; • Въвеждане на система за домашно компостиране на градинските и хранителните отпадъци; • Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; • Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците; • Въвеждане на информационна общинска система за мониторинг и контрол на отпадъците; • Изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците на национално ниво; • Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците; • Засилване на контрола върху граждани и юридически лица на територията на общината за спазване на нормативните изисквания; • Използване на отпадъците като ресурс за повторна употреба чрез различни видове преработка.	• Ниска средна покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; • Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища.
Биологично разнообразие	
• Насърчаване на биологичното производство; • Запазване на традиционните сортове и породи; • Опазване на дивата флора и фауна.	• Вредно антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените зони и територии.

Зелена система	
• Внедряване на съвременни информационни технологии в управлението на околната среда и природните ресурси, вкл. географски информационни системи (ГИС); • Прилагане на програма за адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите при усвояване и редуциране на вредните емисии в атмосферата.	• Недостатъчно отговорно отношение на гражданите към опазване на зелената система.
Други	
• Възможности за получаване на безвъзмездна финансова помощ от национални източници на финансиране и от Фондовете на ЕС и достигане до целите на ЕС за околна среда; • Провеждане на кампании за опазване на околната среда и реализация на действия за смекчаване на климатичните промени; • Преструктуриране на икономиката и въвеждане на съвременни технологии, щадящи околната среда на национално и регионално ниво – кръгова и зелена икономика.	• Климатични промени, свързани с повишен риск от природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари.

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа за желано и достижимо състояние на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, които тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия, определяща желаното състояние в екологичен аспект на община Правец за периода 2021-2027 г., е следната:

Община Правец – чиста и зелена община, привлекателно място за живот с благоприятна среда за бизнес и инвестиции, чрез съхраняване на околната среда и устойчиво и екологосъобразно използване на местните ресурси.

VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Правец в областта на околната среда са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите и възможностите пред община Правец в областта на околната среда.

1. Генерална стратегическа цел на програмата

Въз основа на избраната визия, главната стратегическа цел на програмата е следната:

Подобряване на състоянието на средата за живот на жителите в общината, чрез съхраняване на природната среда, запазване на биоразнообразието, устойчиво използване на наличните ресурси и намаляване на риска за здравето на населението.

2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им

С оглед на поставената генерална стратегическа цел Програмата за опазване на околната среда на община Правец за периода 2021-2027 г. поставя следните приоритети и специфични стратегически цели:

Приоритети	Специфични стратегически цели
Приоритет 1. Въздух	1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух, чрез поддържане на нивото на емисиите под пределно допустимите норми и усъвършенстване на системата за мониторинг на атмосферния въздух.
Приоритет 2. Води	2.1. Опазване на водите и водните обекти; 2.2. Осигуряване на достатъчни количества питейна вода и подобряване на ВиК инфраструктурата; 2.3. Създаване на съзнание в населението за пестене на водни ресурси.
Приоритет 3. Почви	3.1. Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия; 3.2. Екологосъобразно селско стопанство, превенция на замърсяването на почвите с нитрати и пестициди.
Приоритет 4. Биоразнообразие	4.1. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината; 4.2. Опазване на защитени територии.
Приоритет 5. Отпадъци	5.1. Устойчиво управление на отпадъците, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
Приоритет 6. Зелена система	6.1. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване.
Приоритет 7. Административен капацитет	7.1. Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност; 7.2. Подобряване на контрола, осъществяван от местната администрация по отношение на околната среда, информиране на обществеността за състоянието на компонентите на околната среда и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността.

Алтернативите за постигане на специфичните стратегически цели, съответно и на генералната стратегическа цел, са посочени в следващия раздел от настоящата програма (Раздел VII. План за действие) - Таблица 11. План за действие на ПООС Правец 2021-2027 г.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Правец за периода 2021-2027 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

Таблица 11. План за действие на ПООС Правец 2021-2027 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(в хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27
План за действие на ПООС Правец 2021-2027 г.		**20 009**										
Приоритет 1. Въздух		**6 310**										
Специфична цел 1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух, чрез поддържане нивото на емисиите под пределно допустимитенорми и усъвършенстване на системата за мониторинг на атмосферния въздух.		**6 310**										
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	300	Общински бюджет	4 бр. годишно почистване	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
2	Благоустрояване на крайпътните пространства	300	Общински бюджет	Благоустроени крайпътни пространства	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
3	Формиране на растителни пояси по протежение на пътища и улици	100	Общински бюджет	Изградени растителни пояси	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
4	Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление в населените места	600	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
5	Повишаване на енергийната ефективност на обекти общинска и държавна собственост	4 500	Фондове на ЕС	5 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
6	Повишаване на енергийната ефективност на предприятията в общината	500	Фондове на ЕС	3 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Бизнес организации	X	X	X	X	X	X	X

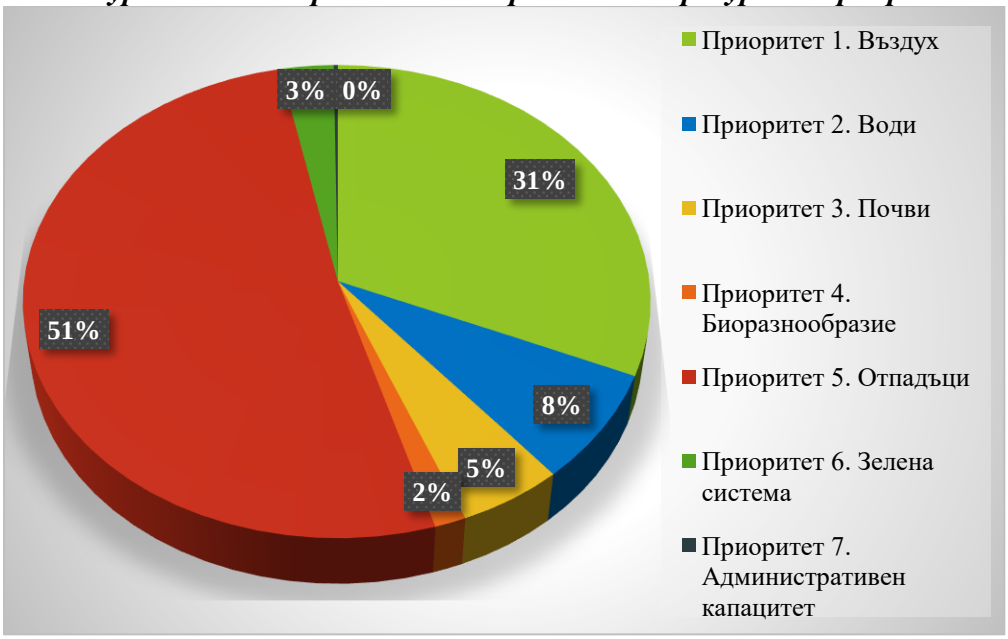
№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(в хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27
7	Провеждане на информационни кампании за приноса на източниците на твърдо гориво към замърсяването на атмосферния въздух	10	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Правец	X				X		
Приоритет 2. Води		**1 510**										
Специфична цел 2.1. Опазване на водите и водните обекти		**500**										
1	Почистване на речни дерета и канавки	500	Общински бюджет	Км. почистени дерета на реки	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
Специфична цел 2.2. Осигуряване на достатъчни количества питейна вода и подобряване на ВиК инфраструктурата		**1 000**										
1	Реконструкция и поддържане на водоснабдителна и канализационна мрежа и осигуряване на чиста питейна вода	1 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Осигурена чиста питейна вода	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
Специфична цел 2.3. Създаване на съзнание в населението за пестене на водни ресурси		**10**										
1	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	10	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Правец		X			X		
Приоритет 3. Почви		**1 010**										
Специфична цел 3.1. Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия		**1 000**										
1	Залесяване на общински горски фонд	500	Общински бюджет; Държавен бюджет	Залесен общински горски фонд	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
2	Засаждане на горски полезащитни пояси	500	Общински бюджет; Държавен бюджет	Засадени горски пояси	Община Правец			X	X		X	X

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране Фонд/Програма	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация 21	22	23	24	25	26	27
Специфична цел 3.2. Екологосъобразно селско стопанство, превенция на замърсяването на почвите с нитрати и пестициди		**10**										
1	Провеждане на почвен мониторинг и превенция на замърсявания с нитрати и пестициди	10	Общински бюджет; Държавен бюджет		Община Правец; РИОСВ София	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 4. Биоразнообразие		**300**										
Специфична цел 4.1. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината		**200**										
1	Картиране на биологичното разнообразие на територията на общината	100	ПОС	Картирано биологично разнообразие на територията на общината	Община Правец; НПО		X	X	X	X	X	X
2	Картиране на лечебните билки на територията на общината	100	ПОС	Картирани лечебни билки на територията на общината	Община Правец; НПО		X	X	X	X	X	X
Специфична цел 4.2. Опазване на защитените територии		**100**										
1	Изграждане на база данни за защитените територии и природни забележителности на територията на общината	100	ПОС	Една разработена база данни на община Правец	Община Правец; НПО	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 5. Отпадъци		**10 334**										
Специфична цел 5.1. Устойчиво управление на отпадъците, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци		**10 334**										
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците	10 334	Общински бюджет	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 6. Зелена система		**600**										

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(в хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27
Специфична цел 6.1. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване		**600**										
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	300	ПУДООС	Брой реконструирани паркови пространства	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
2	Реконструкция и рехабилитация на спортни съоръжения и детски площадки	300	Общински бюджет	Брой реконструирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 7. Административен капацитет		**45**										
Специфична цел 7.1. Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност		**35**										
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	30	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
Специфична цел 7.2. Подобряване на контрола, осъществяван от местната администрация по отношение на околната среда, информиране на обществеността за състоянието на компонентите на околната среда и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността		**10**										
1	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Ощински бюджет	Брой проведени кампании	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X
2	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Ощински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X

На следващата фигура е представена визуализация на разпределението на финансовия ресурс на ПООС Правец.

Фигура 18. Разпределение на финансовия ресурс по приоритети

Източник: Собствени изчисления

Данните показват, че основен дял от средствата са заложени за повишаване качеството на въздуха и управление на отпадъците.

VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021-2027 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2021-2027 г. на община Правец се извършва от Общински съвет - Правец, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на община Правец - https://pravets.bg/.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Резултати от проведено анкетно проучване относно разработване на ПООС на община Правец 2021-2027 г.;

Приложение 2. Раздел „Лечебни растения“;

Приложение 3. Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Правец за периода 2021-2027 г.;

Приложение 4. Програма за управление на отпадъците на община Правец 2021-2027 г.